

**GLAVNA SLUŽBA ZA REVIZIJU JAVNOG
SEKTORA REPUBLIKE SRPSKE**

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

**sačinjen u skladu sa članom 21., stav 6. Zakona o reviziji
javnog sektora Republike Srpske ("Službeni glasnik
Republike Srpske", br. 98/05 i 20/14)**

Banja Luka, avgusta 2017. godine

S A D R Ž A J

	Str.
UVOD	3
1. EKSTERNA JAVNA REVIZIJA KOJU PROVODI GLAVNA SLUŽBA ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA REPUBLIKE SRPSKE	5
2. REZULTATI PROVEDENIH FINANSIJSKIH REVIZIJA	7
2.1. Izvršene finansijske revizije za fiskalnu 2015. godinu u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine	7
2.2. Planirane i izvršene finansijske revizije za 2016. godinu, u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine	14
3. REZULTATI PROVEDENIH REVIZIJA UČINKA	36
3.1. Opšti zaključci aktuelnog ciklusa revizije učinka	38
3.2. Provođenje preporuka	40
3.3. Izvodi iz pojedinačnih izvještaja revizije učinka objavljenih u drugoj polovini 2016. godine	41
3.4. Izvodi iz pojedinačnih izvještaja revizije učinka objavljenih u 2017. godini	44
4. REALIZACIJA GODIŠNJEG PLANA PROFESIONALNOG USAVRŠAVANJA REVIZORSKOG OSOBLJA	49
5. ZAKLJUČAK	51

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

UVOD

U skladu sa odredbama člana 18., st. 3., 4. i 5. i člana 19. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 98/05 i 20/14), Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske (u daljem tekstu: Glavna služba za reviziju) u izvještajnom periodu vršila je finansijske revizije Konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za korisnike budžeta Republike Srpske, finansijske revizije finansijskih izvještaja ministarstava i drugih budžetskih korisnika (Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka; Pregled imovine, obaveza i izvora; Izvještaj o broju i strukturi zaposlenih i dr.), pripremljenih i prezentovanih za fiskalnu 2015. i 2016. godinu, kao i revizije učinka određenih vladinih programa, projekata i aktivnosti.

Na osnovu svake provedene revizije, Glavna služba za reviziju je izrazila odgovarajuće revizorsko mišljenje. Članom 21. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske (u daljem tekstu: Zakon o reviziji) regulisano je da je Glavna služba za reviziju obavezna da konačne revizorske izvještaje dostavi svakoj instituciji u kojoj je izvršena revizija, Odboru za reviziju Narodne skupštine Republike Srpske, Predsjedniku Republike Srpske, Vladi Republike Srpske i Ministarstvu finansija Republike Srpske.

Prema istom članu Zakona o reviziji, kopije revizorskih izvještaja mogu se dostaviti i drugim institucijama, javnom tužiocu Republike Srpske i Ministarstvu unutrašnjih poslova. Glavna služba za reviziju je dužna da izvještaje o reviziji javno objavi odmah nakon dostavljanja takvih izvještaja.

Članom 24. Zakona o reviziji Glavnoj službi za reviziju propisano je da je Glavna služba za reviziju dužna da organima za sprovođenje zakona, na njihov zahtjev, dostavi kopiju bilo kog javno objavljenog revizorskog izvještaja ili nekog njegovog dijela, kao i kopiju bilo kog dokumenta pribavljenog tokom sprovođenja procesa revizije. U slučaju izražavanja negativnog revizorskog mišljenja o sprovedenoj finansijskoj reviziji, kopija dijela revizorskog izvještaja označenog nazivom "Izvještaj glavnog revizora", obavezno se dostavlja Glavnom republičkom tužiocu Republike Srpske.

Prema odredbama člana 21., stav 6. Zakona o reviziji, Glavna služba za reviziju dužna je da najvažnije nalaze i preporuke sadržane u izvještajima o provedenim finansijskim revizijama, revizijama učinka i posebnim revizijama obuhvati u svom godišnjem revizorskom izvještaju kojeg dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske. Godišnji revizorski izvještaj mora biti dostavljen zajedno sa izvještajem o reviziji vladinog konsolidovanog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta, kao njegov sastavni dio.

Predmet finansijske revizije su finansijski izvještaji Generalnog sekretarijata Vlade Republike Srpske i vladinih ministarstava, Službe predsjednika Republike Srpske, Narodne skupštine Republike Srpske, Vijeća naroda Republike Srpske, upravnih organizacija, drugih budžetskih korisnika, (vanbudžetskih) fondova, javnih preduzeća, javnih ustanova i drugih entiteta javnog sektora. Rukovodstva revidovanih institucija odgovorna su za pripremu i fer prezentaciju informacija u finansijskim izvještajima. Ova odgovornost obuhvata osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare i greške.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstva su, takođe, odgovorna da osiguraju da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

U pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojim institucija koristi raspoložive resurse u ispunjenju svojih funkcija, Glavna služba za reviziju ima pravo da izvrši pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja, tj. da provede reviziju učinka cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti. Glavna služba za reviziju o tako izvršenim revizijama izvještaj podnosi u skladu sa članom 21. Zakona o reviziji.

Prema članu 19. Zakona o reviziji, Vlada i revidovane institucije obavezni su da u roku od 60 dana od dana prijema konačnog izvještaja o sprovedenoj reviziji učinka sačine Akcioni plan za sprovođenje preporuka revizije učinka i da ga dostave Glavnoj službi za reviziju i nadležnom skupštinskom odboru radi praćenja sprovođenja datih preporuka

Odgovornost Glavne službe za reviziju je da, na osnovu finansijske revizije provedene u skladu sa Zakonom o reviziji i ISSAI okvirom međunarodnih standarda revizije, kao i relevantnim internim aktima Glavne službe za reviziju, izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima i o usklađenosti. Počev od 2015. godine, Glavna služba za reviziju po okončanju svake finansijske revizije objavljuje dva odvojena mišljenja, jedno o finansijskim izvještajima i jedno o usklađenosti poslovanja kod revidovanog subjekta sa relevantnim zakonskim okvirom. Ovakav način izvještavanja u skladu je sa ISSAI smjernicama 4200 – Revizija usklađenosti u okviru revizije finansijskih izvještaja, odnosno 4000 – Standard za reviziju usklađenosti i Metodologijom za finansijsku reviziju, sačinjenom od strane stručnih službi Glavne službe za reviziju.

Zakonskom i profesionalnom regulativom važećom u Republici Srpskoj od angažovanog revizorskog osoblja zahtijeva se da reviziju provodi u skladu sa etičkim zahtjevima, te da ju planira i izvrši na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri stekne uvjerenje da revidovani finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje revidovane institucije u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom i drugom relevantnom regulativom.

Po okončanju svake revizije Glavna služba za reviziju je revidovanim institucijama redovno dostavljala nacrt revizorskog izvještaja, radi davanja primjedbi u skladu sa članom 20. Zakona o reviziji. Poslije prihvatanja ili odbijanja primjedbi, svakoj revidovanoj instituciji, kao i drugim korisnicima informacija iz revizorskih izvještaja predviđenim Zakonom o reviziji, dostavljen je konačan revizorski izvještaj. Odmah nakon toga, svi konačni revizorski izvještaji su u skladu sa odredbama člana 21., stav 7. Zakona o reviziji objavljeni na veb stranici Glavne službe za reviziju (www.gsr-rs.org).

1. EKSTERNA JAVNA REVIZIJA KOJU PROVODI GLAVNA SLUŽBA ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA REPUBLIKE SRPSKE

Vrhovne revizorske institucije u svakoj zemlji standardno igraju ključnu ulogu u reviziji sistema i procesa upravljanja javnim sredstvima. Kao takve, one kontinuirano doprinose stabilnosti sistema finansijskog upravljanja i odgovornosti svih korisnika sredstava u okviru sveukupne javne potrošnje.

Tradicionalno shvatanje primarne uloge eksternog javnog revizora, kao lica koje prvenstveno treba da provjerava da li su javna sredstva korišćena namjenski ili ne, kao i da li su izvještaji o trošenju javnih sredstava pripremljeni u skladu sa opšteprihvaćenim okvirom za finansijsko izvještavanje u javnom sektoru, postepeno se mijenja. Eksterni javni revizori su sve više zainteresovani i za to da li su javna sredstva korišćena na ekonomičan i efikasan način, da li su ciljevi kojima su ta sredstva bila namijenjena ostvareni, odnosno da li je pri trošenju javnih sredstava ostvarena željena efektivnost, te da li je i u kojoj mjeri poslovanje entiteta javnog sektora bilo usklađeno sa relevantnom zakonskom regulativom.

U svom radu, tj. u provođenju zakonom utvrđene revizije, Glavna služba za reviziju obavezna je da primjenjuje INTOSAI standarde revizije i revizorske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, iz domena profesionalne regulative, za reviziju koju provodi Glavna služba za reviziju ključni su "INTOSAI revizorski standardi", koji zapravo obuhvataju skup revizorskih, odnosno ISSAI standarda, razvijenih od strane Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), te Međunarodni standardi revizije, razvijeni pod okriljem IFAC-a.

ISSAI revizorski standardi obuhvataju četiri nivoa standarda, načela i principa bitnih za zakonom propisanu eksternu reviziju u javnom sektoru i to:

- Nivo 1: Osnovne principe,
- Nivo 2: Preduslove za funkcionisanje vrhovnih revizorskih institucija,
- Nivo 3: Osnovne principe revizije i
- Nivo 4: Smjernice za reviziju.

Nivo 1 ISSAI revizorskih standarda obuhvata osnovne principe funkcionisanja vrhovnih revizorskih institucija, sadržane u Limskoj deklaraciji o smjernicama za načela revizije.

Nivo 2 ISSAI revizorskih standarda, pored ostalog, obuhvata:

- Meksičku deklaraciju o nezavisnosti vrhovnih revizorskih institucija, usvojenu na XIX Kongresu INTOSAI-a, održanom u Meksiku,
- INTOSAI smjernice za dobre prakse povezane sa nezavisnošću vrhovnih revizorskih institucija,
- principe transparentnosti i odgovornosti,
- kodeks etike,
- principe kontrole kvaliteta i dr.

Nivo 3 ISSAI revizorskih standarda obuhvata:

- osnovne principe revizije javnog sektora,
- osnovne principe finansijske revizije,
- osnovne principe revizije učinka, te

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- osnovne principe revizije usklađenosti.

Nivo 4 ISSAI revizorskih standarda obuhvata Međunarodne standarde revizije dopunjene posebnim smjernicama i uputstvima relevantnim za finansijsku reviziju entiteta javnog sektora koju provode vrhovne revizorske institucije, te smjernice za reviziju učinka i reviziju usklađenosti.

Godišnjim Akcionim planovima razvoja Glavne službe za reviziju, kojima se operacionalizuju aktivnosti na realizaciji Strategije razvoja Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske u periodu od 2014. do 2020. godine¹ predviđan je, pored ostalog, prevod određenog broja ISSAI revizorskih standarda i smjernica, uključujući i standarde, odnosno smjernice koje se odnose na reviziju učinka i reviziju usklađenosti.

U toku 2013. i 2014. godine godine, Glavna služba za reviziju je samostalno vršila prevod jednog dijela ISSAI revizorskih standarda i smjernica sa četvrtog nivoa ISSAI okvira, dok je u organizaciji Koordinacionog odbora za reviziju institucija BiH izvršeno ažuriranje prevoda standarda koji čine drugi i treći nivo ISSAI okvira. U toku 2016. godine, u organizaciji Koordinacionog odbora, izvršen je prevod ISSAI revizorskih standarda i smjernica usvojenih na XXII Kongresu INTOSAI-a, održanom u Abu Dabiju, Ujedinjeni Arapski Emirati, koji su u primjeni od 2017. godine. Na osnovu tih prevoda, a počevši od revizorskog ciklusa koji se odvija u 2017. godini, Glavna služba za reviziju je izvršila usklađivanje forme i sadržaja izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji sa formom zahtijevanom u aktuelnim revizorskim standardima.

Kompletan pregled ISSAI okvira revizorskih standarda i smjernica koji se primjenjuju u eksternoj javnoj reviziji u Republici Srpskoj i BiH objavljen je u "Službenom glasniku Republike Srpske", br. 55/11 i 49/14.

U svom radu, revizori Glavne službe za reviziju se oslanjaju na metodologije koje predstavljaju osnov za profesionalno djelovanje službe i to:

- Metodologiju za finansijsku reviziju,
- Metodologiju za reviziju učinka i
- Metodologiju kontrole kvaliteta.

Sve ove metodologije su u najvećoj mogućoj mjeri ažurirane i usklađene sa ISSAI smjernicama i drugim relevantnim standardima i pravilima sadržanim u okviru međunarodnih revizorskih standarda koji se u Republici Srpskoj primjenjuju u provođenju eksterne javne revizije.

---

¹ Strategija razvoja Glavne službe za reviziju usvojena je na 30. redovnoj sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, održanoj 11. oktobra 2013. godine, a Zaključak o usvajanju Strategije objavljen je u "Službenom glasniku Republike Srpske", broj 92/13 od 29. oktobra 2013. godine.

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

2. REZULTATI PROVEDENIH FINANSIJSKIH REVIZIJA

U skladu sa usvojenim planovima revizijskih aktivnosti za 2016. i 2017. godinu, u periodu od 01.09.2016. do 31.08.2017. g. izvršeno je **ukupno 67 finansijskih revizija** kod: direktnih budžetskih korisnika (35), fondova socijalne sigurnosti (4), Konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za korisnike prihoda budžeta Republike Srpske (1), jedinica lokalne samouprave (16), javnih preduzeća (6), javnih ustanova (2) i fondova koji obavljaju djelatnosti po posebnim propisima iz nadležnosti javnog sektora (3). Takođe, izvršeno je 28 provjera statusa datih preporuka po revizijama finansijskih izvještaja za 2012. i 2013. godinu i 13 provjera po revizijama finansijskih izvještaja za 2014. godinu.

Na osnovu izvršenih finansijskih revizija u navedenom periodu data su sljedeća mišljenja:

- mišljenje za finansijske izvještaje: pozitivno mišljenje za 11 subjekata, mišljenje sa rezervom za 48 subjekata, negativno mišljenje za 7 subjekata revizije i uzdržano mišljenje za 1 subjekata revizije;
- mišljenje za usklađenost: pozitivno mišljenje za 22 subjekata, mišljenje sa rezervom za 35 subjekata i negativno mišljenje za 10 subjekata revizije.

Skretanje pažnje na određena pitanja u skladu sa ISSAI 1706 izvršeno je uz mišljenje o finansijskim izvještajima za 26 subjekata, od kojih uz pozitivna mišljenja 2 i uz mišljenja sa rezervom 24.

Skretanje pažnje na određena pitanja u skladu sa ISSAI 1706 i 4000 izvršeno je uz mišljenje o usklađenosti za 46 subjekata, od kojih uz pozitivno mišljenje 19 i uz mišljenje sa rezervom 27.

2.1. Izvršene finansijske revizije za 2015. godinu, u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine

U skladu sa planom revizijskih aktivnosti za 2016. godinu, u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine, Sektor finansijske revizije završio je 15 planiranih revizija za izvještajni period 2015. godine. Planirane revizije za 2015. godinu obuhvataju revizije javnih preduzeća (6), fondova koji obavljaju djelatnosti po posebnim propisima iz nadležnosti javnog sektora (3) i jedinica lokalne samouprave (6) i to:

- MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ – Matično preduzeće a.d. Trebinje, JP Regionalna deponija Zvornik, JP „De Pot“ Banja Luka, JP „Eko Dep“ Bijeljina, JP „Kosmos“ a.d. Banja Luka i JP "Robne rezerve Republike Srpske" Banja Luka,
- Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske, Penzijski rezervni fond – PREF Banja Luka i Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida Prijedor, te
- Jedinice lokalne samouprave – opštine: Šamac, Višegrad, Foča, Srebrenica, Teslić i Zvornik.

Za 15 izvršenih revizija u periodu od 01.09 do 31.12.2016. g. data su sljedeća mišljenja:

- za finansijske izvještaje: jedno pozitivno mišljenje, 11 mišljenja sa rezervom, 2 negativna i jedno uzdržano mišljenje. Skretanje pažnje na određena pitanja u

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

skladu sa ISSAI 1706 izvršeno je uz jedno pozitivno mišljenje i 6 mišljenja sa rezervom;

- za usklađenost poslovanja: 2 pozitivna mišljenja, 11 mišljenja sa rezervom i 2 negativna mišljenja. Skretanje pažnje na pitanja vezana za usklađenost poslovanja izvršeno je uz 4 mišljenja sa rezervom.

Na nacрте revizijskih izvještaja 5 subjekata revizije je dostavilo primjedbe koje nisu imale bitnijeg uticaja na iznesene nalaze i zaključke niti su uticale na predložena mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja.

Razlozi za kvalifikovana mišljenja bili su različiti i velikim dijelom uslovljeni funkcijom i organizaciono pravnim statusom subjekata revizije i greškama pri evidentiranju i sastavljanju finansijskih izvještaja.

Pregled finansijskih revizija za 2015. godinu i izraženih revizorskih mišljenja, u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine

RB	Subjekti revizije	Revizijsko mišljenje		Date preporuke	
		finansijski izvještaji	usklađenost	finansijski izvještaji	usklađenost
1	JP „Kosmos“ a.d. Banja Luka	uzdržano	negativno	8	6
2	MH „Elektroprivreda RS“, Matično preduzeće a.d. Trebinje	rezerva, sp	pozitivno	9	4
3	JP „De Pot“ d.o.o. Banja Luka	rezerva	rezerva,sp	3	6
4	JP "Robne rezerve Republike Srpske" a.d. Banja Luka	negativno	negativno	10	7
5	JP „Eko Dep“ d.o.o. Bijeljina	rezerva	rezerva	4	4
6	JP "Regionalna deponija" d.o.o Zvornik	rezerva	rezerva	4	3
7	Penzijski rezervni fond – PREF, Banja Luka	pozitivno, sp	pozitivno	2	0
8	Fond za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost Republike Srpske	rezerva, sp	rezerva	6	3
9	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida Prijedor	rezerva	rezerva	6	4
	Jedinice lokalnesamouprave				
10	Opština Šamac	rezerva, sp	rezerva, sp	11	5
11	Opština Višegrad	rezerva, sp	rezerva	4	8
12	Opština Foča	rezerva, sp	rezerva	5	8
13	Opština Srebrenica	rezerva	rezerva	7	7
14	Opština Teslić	rezerva, sp	rezerva,sp	9	7
15	Opština Zvornik	negativno	rezerva,sp	12	12

sp = skretanje pažnje

Rezultati finansijskih revizija kod javnih preduzeća

Na mišljenje sa rezervom za finansijske izvještaje dato javnim preduzećima, MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ – Matično preduzeće a.d. Trebinje, JP

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

"Regionalna deponija" d.o.o. Zvornik, JP „De Pot“ d.o.o. Banja Luka i JP „Eko Dep“ d.o.o. Bijeljina uticale su sledeće okolnosti:

- pogrešne klasifikacije tekućih rashoda i neodgovarajući računovodstveni stav prilikom priznavanja poreza na dodatu vrijednost (MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ – Matično preduzeće a.d. Trebinje);
- neusaglašena potraživanja i obaveze i nepravilno iskazane obaveze (MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ – Matično preduzeće a.d. Trebinje);
- dati avansi za izgradnju deponije pogrešno evidentirani preko vremenskih razgraničenja (JP „Regionalna deponija“ d.o.o Zvornik);
- dugoročne obaveze koje dospijevaju za naplatu do godinu dana od dana bilansa koje nisu reklasifikovane na kratkoročne obaveze u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (JP „Regionalna deponija“ d.o.o Zvornik);
- obračun i evidentiranje kursnih razlika po dugoročnom kreditu nisu vršeni u skladu sa MRS 23 – Troškovi pozajmljivanja i odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (JP „Regionalna deponija“ d.o.o Zvornik);
- vanbilansna evidencija nije vođena u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (JP „Regionalna deponija“ d.o.o Zvornik);
- računovodstvene politike koje nisu definisane i primijenjene u skladu sa MRS/MSFI vezano za računovodstveni tretman vrednovanja nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme u smislu opredjeljenja za model koji će se primjenjivati, priznavanja i evidentiranja poreza na dodatu vrijednost, evidentiranja aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, potraživanja i prihoda i drugo (JP „De Pot“ d.o.o. Banja Luka);
- priznavanje kursnih razlika po dugoročnim kreditima koje nije vršeno u skladu sa MRS 21 – Efekti promjena kurseva stranih valuta i odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (JP regionalna deponija „Eko – Dep“ d.o.o Bijeljina). Zbog navedenog, finansijski rashodi, dugoročni krediti i finansijski rezultat tekuće godine nisu pravilno iskazani (JP „Eko – Dep“ d.o.o Bijeljina);
- Izvještaj o tokovima gotovine koji nije pripremljen i prezentovan u skladu sa zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ – Matično preduzeće a.d. Trebinje);
- nepotpune i neodgovarajuće Napomene uz finansijske izvještaje, odnosno neprimijenjeni zahtjevi MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i drugih MRS/MSFI u pogledu objelodanjivanja značajnih informacija povezanih sa finansijskim izvještajima (JP „Regionalna deponija“ d.o.o Zvornik i JP „Eko – Dep“ d.o.o Bijeljina).

Uz mišljenje sa rezervom skrenuta je pažnja na vrijednost sudskih sporova kod MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ – Matično preduzeće a.d. Trebinje.

Na mišljenje sa rezervom na usklađenost poslovanja sa značajnom zakonskom regulativom dato javnim preduzećima, JP "Regionalna deponija" d.o.o. Zvornik, JP „De Pot“ d.o.o. Banja Luka i JP „Eko Dep“ d.o.o. Bijeljina uticale su sledeće okolnosti:

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola i interni akti nisu doneseni ili nisu usklađeni sa izmijenjenim zakonskim propisima i MRS/MSFI (JP „DEP-OT“ d.o.o. Banja Luka i JP „Eko – Dep“ d.o.o. Bijeljina);
- pojedine procedure javnih nabavki nisu usklađene sa Zakonom o javnim nabavkama (JP „Regionalna deponija“ d.o.o. Zvornik).

Negativno mišljenje za finansijske izvještaje i za usklađenost dato je JP "Robne rezerve Republike Srpske" a.d. Banja Luka a negativno mišljenje za usklađenost JP „Kosmos“ a.d. Banja Luka, zbog utvrđenih brojnih, značajnih i sveprožimajućih grešaka i nepravilnosti prilikom popisa i prezentacije i objelodanjivanja finansijskih informacija u finansijskim izvještajima i neusklađenosti poslovanja sa Zakonom o javnim nabavkama, Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima, Zakonom o robnim rezervama, Zakonom o doprinosima, Zakonom o porezu na dohodak i drugim zakonima i podzakonskim aktima.

Zbog činjenice da revizija nije bila u mogućnosti da prikupi dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza koji bi bili osnov za revizijsko mišljenje nije izraženo mišljenje o finansijskim izvještajima JP „Kosmos“ a.d., Banja Luka za 2015. godinu, odnosno dato je uzdržano mišljenje.

Rezultati finansijskih revizija kod fondova koji posluju po posebnim propisima

Mišljenje sa rezervom za finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja za Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske i Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida Prijedor je uslovljeno sljedećim:

- pogrešnim evidentiranjem potraživanja i prihoda po osnovu naknada za vode, obaveza po osnovu potpisanih ugovora za finansiranje programa i projekata, rashoda i obaveza nastalih po osnovu ispravke rješenja za ambalažni otpad i neadekvatnim popisom mjenica koje su primljene kao instrument obezbjeđenja (Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske);
- popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja, datih avansa i obaveza nisu provedeni u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, nisu uspostavljene pomoćne evidencije, prihodi od posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida su pogrešno evidentirani na gotovinskoj osnovi, nije izvršena ispravka vrijednosti datih avansa, sredstva na tekućem računu kod "Bobar banke" a.d. u likvidaciji pogrešno su klasifikovana, vrijednost mjenica nije vanbilasno evidentirana, Napomene ne pružaju na potpun i sistematičan način dodatne informacije vezane za prezentovane pozicije Bilansa stanja, Bilansa uspjeha, Bilansa tokova gotovine (Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida“ Prijedor);
- nisu doneseni interni akti kojima bi se definisali interni kontrolni postupci i utvrdile računovodstvene politike i računovodstvene procjene kao i pravo korišćenja sredstava reprezentacije i upotreba službenih automobila; nisu definisani kriterijumi za zaključivanje ugovora o djelu i nisu izvršene izmjene Statuta u skladu sa donesenim odlukama o smanjenju naknada članovima upravnog odbora niti je izvršeno njihovo usklađivanje sa važećom zakonskom regulativom; nije vršena primjena Zakona o javnim nabavkama u dijelu koji se odnosi na planiranje i realizaciju nabavki, ispitivanje tržišta, zaključivanje ugovora, pripremu tenderske dokumentacije, donošenje odluka o poništenju nabavke za postupke za koje nisu zaključeni ugovori, obračuni i isplate stimulacija zaposlenima nisu

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

vršene u skladu sa nadležnom zakonskom i podzakonskom regulativom (Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida Prijedor);

- nije donesen srednjoročni program rada a Izvještaj o izvršenju Plana rada i finansijskog plana nije blagovremeno upućen na razmatranje Vladi Republike Srpske i Narodnoj skupštini Republike Srpske, isplate putnih troškova i naknada za upotrebu privatnog vozila u službene svrhe članovima Upravnog odbora nije vršeno u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske i nije dosljedno primijenjena Odluka o posebnim pravima i naknadama izabranih i postavljenih lica i zaposlenih u organima državne uprave (Fond za zaštitu životne sredine i energetska efikasnost Republike Srpske).

Rezultati finansijskih revizija kod jedinica lokalne samouprave

Mišljenje sa rezervom za finansijske izvještaje za opštine Šamac, Višegrad, Foča, Srebrenica i Teslić uslovljeno je sljedećim:

- računovodstvene politike nisu u potpunosti pravilno primijenjene kod evidentiranja rashoda i prihoda i dio pozicija u finansijskim izvještajima nije iskazan u skladu sa MRS JS i MSFI;
- ispravka i objelodanjivanja grešaka iz prethodnih perioda nisu vršene u skladu sa MRS JS 3 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih politika i greške;
- popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nisu u potpunosti provedeni u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- procjena potraživanja nije u potpunosti izvršena u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj,
- vrednovanje i priznavanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima nije u potpunosti vršeno u skladu sa zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i početno priznavanje,
- odmjeravanje prilikom priznavanja i objelodanjivanje investicione imovine nije vršeno u skladu MRS JS 16 – Investiciona imovina, ostala kratkoročna razgraničenja nisu pravilno iskazana kao i vanbilansna evidencija;
- pogrešnom vanbilansnom evidencijom,
- izmirivane su obaveze iz prethodnih godina na teret budžeta tekuće godine bez iskazivanja izdataka za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda,
- Bilans novčanih tokova ne pruža relevantne informacije o novčanim tokovima u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima,
- Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje nisu u potpunosti sastavljene u skladu sa MRS JS.

Uz mišljenje sa rezervom skrenuta je pažnja na pitanje identifikacije i evidentiranja imovine koja čini tehničko tehnološku cjelinu komunalnih preduzeća koja su osnovana od strane opština i koja nije ili je djelimično evidentirana u poslovnim knjigama javnih preduzeća ili opština.

Negativno mišljenje za finansijske izvještaje za opštinu Zvornik uslovljeno je sljedećim:

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- popis imovine i obaveza nije organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, nepravilno su iskazani prihodi i primici, rashodi i izdaci, neraspoređeni suficit tekućeg perioda;
- kratkoročna potraživanja su precijenjena, a kratkoročne obaveze su potcijenjene;
- vrednovanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima nije pravilno izvršeno;
- revalorizacione rezerve su u cjelosti pogrešno iskazane;
- vanbilansna evidencija je potcijenjena;
- Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima;
- Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje nisu u potpunosti sastavljene u skladu sa MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Mišljenje sa rezervom za usklađenost poslovanja dato je opštinama Šamac, Višegrad, Foča, Srebrenica, Teslić i Zvornik, a razlozi su sledeći:

- interni akti nisu doneseni ili nisu u potpunosti usklađeni sa zakonskim propisima;
- nije u potpunosti vršeno planiranje potrošnje namjenskih sredstava u skladu sa Zakona o vodama, Zakona o šumama i Zakona o naknadama za korišćenje prirodnih resursa;
- nabavke izvršene tokom 2015. godine nisu bile u potpunosti usklađene sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama;
- priprema i donošenja budžeta nisu vršeni u skladu sa odredbama Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- stvarane su obaveze iznad visine budžetom odobrenih i raspoloživih sredstava, što je suprotno odredbama člana 40 Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- nisu ostvareni prihodi po osnovu komunalne naknade definisane Zakonom o komunalnim djelatnostima i kontrola naplate neporeskih prihoda nije vršena,
- zapošljavanje nije u potpunosti vršeno u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi,
- isplate stimulativnog dijela plata nisu usklađene sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave,
- pravila i kriterijumi za dodjelu sredstava u vidu granta nisu definisana.

Uz data mišljenja sa rezervom za usklađenost poslovanja izvršeno je skretanje pažnje na obaveze koje nisu izmirene do datuma izrade finansijskih izvještaja. U smislu odredbi članova 39. i 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, obaveze koje su stvorene i evidentirane na teret budžetskih rashoda u revidiranom periodu, a koje realno nisu mogle biti izmirene do isteka roka za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja za revidirani period, utiču na nerealno iskazivanje stvarnog izvršenja budžeta tekuće godine, kao i izvršenja budžeta u narednoj godini (za koju se, posljedično, ne planiraju izdaci po osnovu izmirenja obaveza iz ranijih godina).

Opštini Teslić skrenuta je pažnja na neadekvatnu naplatu koncesionih naknada. S obzirom na to da se na području ove opštine obavlja koncesiona djelatnost kroz koju se eksploatišu značajna prirodna dobra: termomineralne vode, hidro potencijal za izgradnju hidrocentrala, tehnički i građevinski kamen itd, o čemu je prema Registru ugovora o koncesijama Komisije za koncesije Republike Srpske, potpisano i na snazi je dvanaest ugovora - iznos naplaćenih prihoda koji se u budžet opštine slivaju

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

po osnovu koncesione naknade za korišćenje javnih dobara i prirodnih bogatstava nije adekvatan, pa je potrebno da nadležni republički, u saradnji sa odgovarajućim opštinskim organima, preduzmu mjere da bi se obezbijedila adekvatna naplata pomenute vrste prihoda.

U okviru 15 obavljenih revizija u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine date su ukupno 184 preporuke, od kojih 100 za otklanjanje grešaka i nepravilnosti vezanih za finansijske izvještaje i 84 preporuke za otklanjanje uzroka neusklađenosti poslovanja.

Javnim preduzećima dato je 38 preporuka za otklanjanje grešaka i nepravilnosti koje su vezane za finansijsko izvještavanje i 30 preporuka vezanih za otklanjanje uzroka neusklađenosti poslovanja.

Fondovima koji posluju po posebnim propisima dato je 14 preporuka za otklanjanje grešaka i nepravilnosti koje su vezane za finansijsko izvještavanje i 7 preporuka vezanih za otklanjanje uzroka neusklađenosti poslovanja.

Jedinicama lokalne samouprave dato je 48 preporuka za otklanjanje grešaka i nepravilnosti koje su vezane za finansijsko izvještavanje i 47 preporuka koje su vezane za otklanjanje uzroka neusklađenosti poslovanja.

Rezultati provjera statusa preporuka izvršenih u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine

S obzirom da se revizije finansijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave, javnih preduzeća, javnih ustanova i nekih drugih institucija javnog sektora ne vrše svake godine, Glavna služba za reviziju je u skladu sa raspoloživim resursima i planiranim aktivnostima izvršila provjeru statusa datih preporuka, odnosno provjeru njihove realizacije i sačinjeni su posebni izvještaji o tome. Angažman radi pružanja uvjeravanja ograničenog stepena uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza o tome da su preporuke provedene na način kako je to preporučeno.

Pregled izvršenih aktivnosti na provjeri statusa preporuka po revizorskim izvještajima za fiskalnu 2012. i 2013. godinu

RB	Naziv subjekta kod kojeg je vršena provjera	Zaključak
1	JZU Bolnica Istočno Sarajevo	rezerva
2	JZU Dom zdravlja Bijeljina	pozitivan
3	JZU Dom zdravlja Derventa	rezerva
4	JZU Dom zdravlja Prijedor	negativan
5	JZU Dom zdravlja Prnjavor	negativan
6	JZU Dom zdravlja Trebinje	rezerva
7	JZU Klinički centar Banja Luka	rezerva
8	JKP "Gradske toplane" a.d. Pale	rezerva
9	Opština Vlasenica	rezerva
10	Opština Donji Žabar	negativan
11	Opština Istočni Mostar	rezerva
12	Opština Istočni Stari Grad	rezerva
13	Opština Jezero	negativan
14	Opština Kalinovik	rezerva
15	Opština Kupres	negativan
16	Opština Mrkonjić Grad	rezerva
17	Opština Nevesinje	rezerva

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

RB	Naziv subjekta kod kojeg je vršena provjera	Zaključak
18	Opština Petrovac	rezerva
19	Opština Ribnik	negativan
20	Opština Šipovo	negativan
21	JP "Putevi Republike Srpske" d.o.o. Banja Luka	rezerva
22	Republička direkcija za obnovu i izgradnju	rezerva
23	Republički sekretarijat za zakonodavstvo	pozitivan
24	Republički hidrometeorološki zavod	pozitivan
25	Služba za zajedničke poslove Vlade RS	pozitivan
26	JKP "Toplana" a.d. Gradiška	negativan
27	JKP "Toplana" a.d. Prijedor	rezerva
28	Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata	rezerva

Od ukupno 28 izvršenih provjera statusa datih preporuka, 4 subjekta revizije su provela sve date preporuke (pozitivan zaključak), 16 ih je provelo više od polovine datih preporuka (zaključak sa rezervom), a 8 subjekata revizije nije provelo ili je djelimično provelo manje od polovinu datih preporuka (negativan zaključak).

2.2. Planirane i izvršene finansijske revizije za 2016. godinu, u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine

U skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske (čl. 3. i 16.) Godišnjim planom revizija za 2017. godinu, u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine planirano je provođenje finansijskih revizija za 2016. godinu za ukupno 52 subjekta.

U skladu sa raspoloživim resursima i planiranim aktivnostima Glavna služba za reviziju je planirala i izvršila provjeru statusa datih preporuka po revizijskim izvještajima iz 2014. godine, odnosno izvršena je provjera njihove realizacije i sačinjeni su posebni izvještaji o tome.

Pregled planiranih finansijskih revizija za 2016. godinu, čije provođenje je planirano u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine

RB	Naziv subjekta revizije	Budžet za 2016. god. u KM
1	Služba predsjednika Republike Srpske	9.911.000
2	Narodna skupština Republike Srpske	10.840.600
3	Vijeće naroda Republike Srpske	3.264.500
4	Generalni sekretarijat Vlade Republike Srpske	9.347.100
5	Ministarstvo finansija Republike Srpske	12.491.500
6	Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske	170.798.600
7	Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske (zbirno)	385.475.200
8	OŠ "Petar Kočić" Mrkonjić Grad	1.007.225
9	OŠ "Petar Petrović Njegoš" Maslovare	751.345
10	OŠ „Sveti Sava“ Novi Grad	1.641.128
11	OŠ "Mladen Stojanović" Gornji Podgradci	964.061
12	OŠ "Sveti Sava" Kozarska Dubica	855.179
13	OŠ "Mladen Stojanović" Bronzani Majdan	750.968
14	OŠ "Veselin Masleša" Foča	1.321.967
15	Ministarstvo pravde Republike Srpske (zbirno)	103.300.400
16	Kazneno popravni zavod Bijeljina	3.419.300

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

17	Kazneno popravni zavod Istočno Sarajevo	3.923.600
18	Kazneno popravni zavod Banja Luka	7.287.800
19	Kazneno popravni zavod Doboj	2.682.200
20	Kazneno popravni zavod Foča	7.112.100
21	Kazneno popravni zavod Trebinje	1.574.300
22	Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske	7.598.300
23	Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske	8.139.100
24	Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske	5.485.600
25	Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske	41.020.600
26	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva Rep. Srpske	4.908.200
27	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (zbirno)	79.843.300
28	Ministarstvo saobraćaja i veza Republike Srpske	28.725.900
29	Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske	6.505.200
30	Min. za prostorno uređenje, građev. i ekologiju Republike Srpske	3.926.800
31	Ministarstvo rada i boračko inv. zaštite Republike Srpske	296.110.600
32	Ministarstvo za ek. odnose i reg. saradnju Republike Srpske	10.079.700
33	Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske	10.971.800
34	Poreska uprava Republike Srpske	27.461.300
35	Rep. uprava za geod. i imov. pravne poslove Republike Srpske	17.662.400
	Fondovi socijalne zaštite	
36	Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske	1.028.608.000
37	Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske	666.007.600
38	Fond dječije zaštite Republike Srpske	58.802.800
39	Zavod za zapošljavanje Republike Srpske	106.858.800
40	Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta Republike Srpske	3.127.000.000
	Budžetski rashodi i izdaci	2.458.647.800
	Budžetska rezerva	4.395.300
	Ostala budžetska potrošnja	18.203.500
	Unutrašnji dug	451.210.600
	Ino dug	227.037.800
	Javne investicije	22.547.000
	Javne ustanove	Prihodi u 2014.g.
41	Dom zdravlja Bileća	254.550
42	Dom zdravlja Čelinac	2.067.712
	Jedinice lokalne samouprave	Budžet za 2016.g
43	Opština Bileća	7.687.900
44	Opština Bratunac	7.503.800
45	Opština Berkovići	1.689.820
46	Opština Gacko	9.941.660
47	Opština Kozarska Dubica	9.800.000
48	Opština Krupa na Uni	877.500
49	Opština Oštra Luka	1.251.110
50	Opština Pale	9.118.965
51	Opština Ugljevik	12.400.000
52	Opština Trnovo	1.424.850

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

U skladu sa planom revizijskih aktivnosti za 2016. godinu, u revizijskom ciklusu od 01.01. do 31.08.2017. godine, Sektor finansijske revizije proveo je ukupno 52 revizije, od čega: 35 revizija kod direktnih budžetskih korisnika, četiri revizije fondova socijalne sigurnosti, 10 revizija kod jedinica lokalne samouprave, reviziju Konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za korisnike budžeta Republike Srpske i 2 revizije javnih ustanova.

Navedenim finansijskim revizijama kod korisnika budžeta Republike Srpske i Konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za korisnike budžeta Republike obuhvaćeno je oko 99% budžeta Republike za 2016. godinu. Revizijom su obuhvaćeni finansijski izvještaji svih planiranih subjekata revizije:

- **institucije od posebnog značaja (4):** Narodna skupština Republike Srpske, Vijeće Naroda Republike Srpske, Služba predsjednika Republike Srpske i Generalni sekretarijat vlade Republike Srpske;
- **ministarstva (16):** 13 revizija pojedinačnih finansijskih izvještaja ministarstava i 3 revizije **zbirnih** finansijskih izvještaja (Ministarstvo prosvjete i kulture; Ministarstvo pravde; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede);
- **republičke uprave (2):** Poreska uprava, Republička uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove;
- **ostale budžetske institucije (13)**
- **fondovi socijalne sigurnosti (4):** Fond za dječiju zaštitu, Zavod za zapošljavanje, Fond zdravstvenog osiguranja i Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje;
- **Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta Republike Srpske (1);**
- **jedinice lokalne samouprave (10)** - opštine: Bileća, Bratunac, Berkovići, Gacko, Kozarska Dubica, Krupa na Uni, Oštra Luka, Pale, Ugljevik i Trnovo;
- **javne ustanove (2):** Dom zdravlja Bileća i Dom zdravlja Čelinac.

Za tri ministarstva su urađene revizije zbirnih finansijskih izvještaja zbog toga što u svom sastavu imaju veliki broj institucija koje sastavljaju pojedinačne finansijske izvještaje, raspoložu sa 18% (568,6 miliona KM) od ukupno planirane budžetske potrošnje i što nije moguće (zbog ograničenih resursa revizije) odabrati dovoljan broj pojedinačnih finansijskih izvještaja institucija koje su u njihovom sastavu, na osnovu kojih bi se mogla potvrditi tačnost, usklađenost i namjensko trošenje ukupno odobrenih budžetskih sredstava.

Osim zakonom propisanih obaveznih revizija za svaku godinu, na bazi procjene rizika nastanka materijalno značajnih grešaka i neusklađenosti, urađene su revizije pojedinačnih izvještaja za 7 osnovnih škola, 6 kazneno popravnih zavoda i 2 javne ustanove.

Kriterijumi za procjenu rizika obuhvataju vrijednost budžeta odobrenog za 2016. godinu, broj zaposlenih, vrijednost aktive/pasive, obim javnih nabavki, broj ranije datih preporuka, proteklo vrijeme od posljednje revizije i vrsta ranije datog revizijskog mišljenja.

S obzirom na organizacionu složenost ministarstava za koje su revidirani zbirni izvještaji i broj institucija u okviru njih, na osnovu izvršene procjene rizika, izvršena su detaljna ispitivanja značajnih transakcija i stanja na nivou zbirnih izvještaja i pojedinačnih finansijskih izvještaja:

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- kod Ministarstva pravde, osim samog ministarstva i šest kazneno popravnih zavoda (Bijeljina, Istočno Sarajevo, Banja Luka, Dobož, Foča i Trebinje) obuhvaćeni su i uzorkom odabrani pojedinačni finansijski izvještaji za: Privrednu jedinicu „3. maj“ Bijeljina (osnivač KPZ Bijeljina); Privrednu jedinicu „Privrednik“ I. Sarajevo (osnivač KPZ I. Sarajevo); Privrednu jedinicu „Drina“ Foča (osnivač KPZ Foča); Privrednu jedinicu „Pudarica“ Trebinje (osnivač KPZ Trebinje); Privrednu jedinicu „Tunjice“ Banja Luka (osnivač KPZ Banja Luka) i Privrednu jedinicu „Spreča“ Dobož (osnivač KPZ Dobož);
- kod Ministarstva prosvjete i kulture, osim samog ministarstva i 7 pojedinačnih finansijskih izvještaja, obuhvaćeni su uzorkom odabrani finansijski izvještaji šest institucija osnovnog obrazovanja, dvije institucije srednjeg obrazovanja, šest institucija visokog obrazovanja, dvije institucije kulture, tri studentska i đaćka doma i JU Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske. Za šest institucija: JU Osnovna škola "Mladen Stojanović" Laktaši, JU Osnovna škola "Danilo Borković" Gradiška, JU Srednjoškolski centar "Nikola Tesla" Kotor Varoš, Šumarski fakultet Univerziteta Banja Luka i Elektrotehnički fakultet Univerziteta Istočno Sarajevo vršeno je ispitivanje sprovođenja preporuka iz prethodnog izvještaja (za 2015. g.);
- kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, osim izvještaja ministarstva, obuhvaćene su aktivnosti i transakcije Agencije za agrarna plaćanja, Fonda "Partner", Jedinice za koordinaciju projekata u poljoprivredi i Republičkog hidrometeorološkog zavoda, a za JU „Vode Srpske“ preuzeti su podaci iz njihovog pojedinačnog izvještaja.

U skladu sa ISSAI standardima i Smjernicama za reviziju javnog sektora, uz reviziju finansijskih izvještaja za 2016. godinu izvršena je i revizija usklađenosti poslovanja u skladu sa ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Na osnovu izvršenih revizija data su odvojena mišljenja za finansijske izvještaje i mišljenja za usklađenost.

Za revizije finansijskih izvještaja koje su izvršene u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine (52) data su sljedeća mišljenja:

- mišljenje za finansijske izvještaje: pozitivno mišljenje za 10 subjekata, mišljenje sa rezervom za 37 subjekata i negativno mišljenje za 5 subjekata revizije;
- mišljenje za usklađenost poslovanja: pozitivno mišljenje za 20 subjekata, mišljenje sa rezervom za 24 subjekata revizije i negativno mišljenje za 8 subjekata revizije.

Skretanje pažnje na određena pitanja u skladu sa ISSAI 1706 izvršeno je uz mišljenje o finansijskim izvještajima za 19 subjekata, od kojih uz pozitivna mišljenja 1 i uz mišljenja sa rezervom 18.

Skretanje pažnje na određena pitanja u skladu sa ISSAI 1706 i 4000 izvršeno je uz mišljenje o usklađenosti za 42 subjekata, od kojih uz pozitivno mišljenje 19 i uz mišljenje sa rezervom 23.

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

Pregled izvršenih revizija finansijskih izvještaja za 2016. g. i izraženih revizorskih mišljenja (period 01.01.2017 – 31.08.2017. g.)

RB	Naziv subjekta revizije	Vrsta mišljenja		Broj preporuka	
		FI	uskla-đenost	FI	uskla-đenost
Direktni korisnici budžeta Republike Srpske					
1	Služba predsjednika Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp	1	
2	Narodna skupština Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp	1	1
3	Vijeće naroda Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp		2
4	Generalni sekretarijat Vlade Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp	3	4
5	Ministarstvo finansija Republike Srpske	pozitivno	pozitivno	5	5
6	Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske	rezerva, sp	pozitivno, sp	3	
7	Ministarstvo prosvjete i kulture Republike	rezerva, sp	rezerva, sp	9	6
8	OŠ "Petar Kočić" Mrkonjić Grad	rezerva, sp	rezerva, sp	5	2
9	OŠ "Petar Petrović Njegoš" Maslovar	rezerva, sp	rezerva, sp	1	3
10	OŠ „Sveti Sava“ Novi Grad	rezerva, sp	pozitivno, sp	6	1
11	OŠ "Mladen Stojanović" Gornji Podgradci	rezerva, sp	rezerva, sp	2	2
12	OŠ "Sveti Sava" Kozarska Dubica	rezerva, sp	rezerva, sp	2	1
13	OŠ "Mladen Stojanović" Bronzani Majdan	rezerva, sp	pozitivno, sp	2	2
14	OŠ "Veselin Masleša" Foča	rezerva, sp	pozitivno, sp	1	
15	Ministarstvo pravde Republike Srpske (zbirno)	rezerva, sp	rezerva, sp	18	2
16	Kazneno popravni zavod Bijeljina	pozitivno	pozitivno, sp	4	3
17	Kazneno popravni zavod Istočno Sarajevo	rezerva	pozitivno, sp	4	2
18	Kazneno popravni zavod Banja Luka	rezerva	pozitivno, sp	3	1
19	Kazneno popravni zavod Doboj	rezerva, sp	rezerva, sp	4	1
20	Kazneno popravni zavod Foča	rezerva, sp	rezerva, sp	5	4
21	Kazneno popravni zavod Trebinje	rezerva, sp	rezerva, sp	8	2
22	Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	3	3
23	Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske	rezerva	pozitivno, sp	1	2
24	Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske	rezerva	pozitivno, sp	2	1
25	Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske	rezerva, sp	rezerva, sp	7	4
26	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske	rezerva	pozitivno, sp	8	1
27	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (zbirno)	rezerva	rezerva, sp	1	7
28	Ministarstvo saobraćaja i veza Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	2	3
29	Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske	rezerva	pozitivno, sp	1	4

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

30	Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp	2	1
31	Ministarstvo rada i boračko invalidske zaštite Republike Srpske	rezerva, sp	rezerva, sp	4	3
32	Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp	2	
33	Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	2	5
34	Poreska uprava Republike Srpske	pozitivno, sp	pozitivno, sp	3	4
35	Republička uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	3	3
Fondovi socijalne zaštite					
36	Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske	pozitivno	pozitivno, sp		
37	Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	3	13
38	Fond dječije zaštite Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	2	3
39	Zavod za zapošljavanje Republike Srpske	rezerva	rezerva, sp	6	8
40	Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta Republike Srpske	rezerva, sp	rezerva	2	7
Javne ustanove					
41	Dom zdravlja Bileća	rezerva, sp	negativno	7	8
42	Dom zdravlja Čelinac	rezerva	rezerva, sp	10	9
Jedinice lokalne samouprave					
43	Opština Bileća	negativno	negativno	9	14
44	Opština Bratunac	negativno	rezerva, sp	6	5
45	Opština Berkovići	rezerva, sp	rezerva, sp	6	4
46	Opština Gacko	rezerva	negativno	9	5
47	Opština Kozarska Dubica	negativno	negativno	9	13
48	Opština Krupa na Uni	negativno	negativno	10	6
49	Opština Oštra Luka	negativno	rezerva, sp	11	5
50	Opština Pale	rezerva	negativno	5	11
51	Opština Ugljevik	rezerva	negativno	7	8
52	Opština Trnovo	rezerva	negativno	2	7

Na osnovu izvršenih finansijskih revizija kod direktnih korisnika budžeta Republike Srpske, osim Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje (36) uzimajući u obzir i Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj izražena su sljedeća mišljenja:

- za finansijske izvještaje: pozitivno mišljenje za 9 subjekata, od kojih je uz jedno dato mišljenje izvršeno skretanje pažnje; mišljenje sa rezervom za 27 subjekata, od kojih je uz 16 mišljenja izvršeno skretanje pažnje.
- za usklađenost poslovanja: pozitivno mišljenje za 19 subjekata, od kojih je uz 18 mišljenja izvršeno skretanje pažnje i mišljenje sa rezervom za 17 subjekata. Skretanje pažnje na značajna pitanja je izvršeno uz 16 datih mišljenja sa rezervom.

Fondovi socijalne sigurnosti

Na osnovu izvršenih revizija kod 4 fonda socijalne sigurnosti izražena su mišljenja:

- za finansijske izvještaje: pozitivno mišljenje za Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske i mišljenje sa rezervom za Fond zdravstvenog osiguranja, Zavod za zapošljavanje i Fond dječije zaštite.
- za usklađenost poslovanja: pozitivno mišljenje uz skretanje pažnje za Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske i mišljenje sa rezervom uz skretanje pažnje za Zavod za zapošljavanje, Fond zdravstvenog osiguranja i Fond dječije zaštite.

Jedinice lokalne samouprave

Na osnovu izvršenih 10 finansijskih revizija kod jedinica lokalne samouprave izražena su mišljenja:

- za finansijske izvještaje: mišljenje sa rezervom za 5 opština, od kojih je uz 1 mišljenje izvršeno skretanje pažnje na značajna pitanja i negativno mišljenje za 5 opština;
- za usklađenost poslovanja: mišljenje sa rezervom za 3 opštine sa skretanjem pažnje i negativno mišljenje za 7 opština.

Javne ustanove

U izvještajnom periodu izvršene su dvije finansijske revizije kod javnih (zdravstvenih) ustanova i to: Doma zdravlja Bileća i Doma zdravlja Čelinac. Na osnovu izvršene finansijske revizije navedenih subjekata data su sljedeća mišljenja:

- za finansijske izvještaje: 2 mišljenja sa rezervom uz 1 skretanje pažnje;
- za usklađenost poslovanja: 1 mišljenje sa rezervom uz skretanje pažnje i 1 negativno mišljenje.

Rezultati provedenih finansijskih revizija za 2016. godinu u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine

Pozitivno mišljenje

Pozitivno mišljenje za finansijske izvještaje i za usklađenost poslovanja dato je za one finansijske izvještaje za koje nisu utvrđene značajne greške, nepravilnosti i neusklađenosti. Nivo značajnosti je utvrđen u skladu sa ISSAI standardima i Metodologijom za finansijsku reviziju.

Skretanje pažnje

Uz pozitivna mišljenja i mišljenja sa rezervom izvršeno je skretanje pažnje na određena pitanja i situacije koji su predviđeni ISSAI 1706 i 4000, odnosno na određene činjenice koje nisu imale uticaja na revizijsko mišljenje, ali u skladu sa standardima smatralo se za potrebnim da se korisnicima finansijskih izvještaja te činjenice naglase, jer neke od njih mogu u narednom periodu imati uticaja na mišljenje o finansijskim izvještajima ili o usklađenosti poslovanja, a neke zahtijevaju određena sistemska rješenja u pogledu organizacije, planiranja ili normativne

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

regulative. Takve činjenice obično zavise od budućih radnji ili događaja koji nisu pod direktnom kontrolom subjekta revizije ili se odnose na okolnosti na koje niži budžetski korisnici nisu mogli uticati. Neka pitanja na koja je izvršeno skretanje pažnje uz data mišljenja na finansijske izvještaje kod nižih budžetskih korisnika imala su uticaj na mišljenje na Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta Republike.

Najznačajnija pitanja na koja je izvršeno skretanje pažnje

Uz dato pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje Poreske uprave Republike Srpske izvršeno je skretanje pažnje po osnovu sledećeg:

- dana 17.09.2016. g. istekao je Ugovor za implementaciju Integrisanog informacionog sistema (u daljem tekstu: IIS) Poreske uprave Republike Srpske koji je zaključen 18.06.2012. g. sa „S&T Serbia“ d.o.o. Beograd. Istekom ugovora sačinjen je Zapisnik o izvršenju usluga imlementacije licenciranog softvera za IIS Poreske uprave Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava) sa pružaoocem usluga, kojim je predstavljen detaljan pregled stanja realizacije projekta. Zapisnikom je konstatovano da je za preuzimanje u produkciju verifikovano 534 testnih scenarija, da je nerealizovano 279 (ukupno 813 testiranih scenarija), što ukazuje da su izvršene aktivnosti na realizaciji projekta u okviru Prve funkcionalne faze u procentu od 66% (druga i treća faza projekta nisu realizovane);
- jedan od poslova koji nije završen na dan isteka ugovora bila je izrada Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima (od strane zaposlenih), koji se sačinjava u skladu sa članom 13. Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva. S obzirom na obavezu Poreske uprave da sačinjava navedene izvještaje Poreska uprava je angažovala spoljnog saradnika, nakon sprovedenog postupka javne nabavke putem direktnog sporazuma;
- radi završetka započetog projekta IIS (nezavršenog dijela prve funkcionalne faze i realizaciju druge i treće faze projekta) provode se radnje na pripremi tenderske dokumentacije za pokretanje novog postupka nabavke;
- u okviru rashoda obračunskog karaktera evidentirani su tekući rashodi koji se odnose na ukalkulisane rashode za bruto naknade za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva. S obzirom na to da ovi rashodi zahtijevaju odliv novčanih sredstava i stoga ne predstavljaju rashode obračunskog karaktera u smislu definicije date članom 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova, ovakav način evidentiranja tekućih rashoda stvara pogrešnu sliku o ukupnim rashodima za 2016. godinu;
- sredstva zatečena na računima kod „Bobar banke“ a.d. u stečaju evidentirana su kao sumnjiva i sporna potraživanja u ranijem periodu, dok su blokirana sredstva u „Banci Srpske“ a.d. u likvidaciji, na bilansni datum evidentirana kao sumnjiva i sporna potraživanja, na teret obračunskih rashoda 2016. godine. Naplata ovih sredstava u narednom periodu je neizvjesna, jer je i kod Banke Srpske a.d. u likvidaciji u toku 2017. godine, pokrenut stečajni postupak.

Uz data mišljenja sa rezervom na finansijske izvještaje Konsolidovanog finansijskog izvještaja za korisnike budžeta Republike Srpske, Ministarstva pravde, Kazneno popravni zavoda (Foča, Trebinje i Doboj), Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite, Ministarstva saobraćaja i veza, Ministarstva prosvjete i kulture (zbirno), osnovnih škola („Veselin Masleša“ Foča, „Mladen Stojanović“ Bronzani Majdan,

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

„Petar Kočić“ Mrkonjić Grad, „Petar Petrović“ Njegoš Maslovare, „Sveti Sava“ Novi Grad, „Mladen Stojanović“ Gornji Podgradci i „Sveti Sava“ Kozarska Dubica“), Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite izvršeno je skretanje pažnje na sledeće:

- u okviru obračunskih rashoda evidentirani su tekući rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga i rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih;
- JU OŠ "Mladen Stojanović" Gornji Podgradci evidentirala je imovinu (objekti i zemljište) shodno paragrafu 14. MRS JS – 17 Nekretnine, postrojenja i oprema u svojim poslovnim knjigama, a ista je u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i prenosu prava raspolaganja imovinom na jedinice lokalne samouprave prenesena na Opštinu Gradiška. Navedena imovina nije evidentirana u poslovnim knjigama Opštine Gradiška;
- članom 120. stav (2) novog Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike koji je u primjeni od 01.01.2017. godine, definisano je: "prihodi se priznaju na obračunskom osnovu, u računovodstvenom obračunskom periodu u kojem je nastalo povećanje budućih ekonomskih koristi u kojem su mjerljivi i izvjesni", dok je članovima 121-132 navedenog pravilnika definisano da se na podgrupi konta 721-729 iskazuju „naplaćeni“ prihodi, što podrazumijeva gotovinski osnov priznavanja prihoda.

Uz data mišljenja sa rezervom za usklađenost izvršeno je skretanje pažnje kod Ministarstva pravde (zbirno), Kazneno popravnih zavoda (Foča, Trebinje i Doboj), Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica, Ministarstva rada i boračko invalidske zaštite, Ministarstva prosvjete i kulture (zbirno), osnovnih škola ("Petar Kočić" Mrkonjić Grad, "Petar Petrović Njegoš" Maslovare, "Mladen Stojanović" Gornji Podgradci i "Sveti Sava" Kozarska Dubica), Ministarstva saobraćaja i veza, Ministarstva porodice, omladine i sporta, RU GilPP, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (zbirno) na sledeće:

- obaveze u finansijskim izvještajima budžetskih korisnika, dospjele za plaćanje zaključno sa 31.12.2016. godine uključene su u izvršenje budžeta za 2016. godinu, iako raspoloživa budžetska sredstva za njihovo izmirenje nisu obezbijeđena do isteka roka za izradu i dostavljanje finansijskih izvještaja, što nije u skladu sa članovima 39. i 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Vlada Republike Srpske je 2013. godine donijela rješenje kojim je Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske (u daljem tekstu: Uprava) odobrila prijem 40 volontera na godišnjem nivou. Na zahtjev Uprave Vlada Republike Srpske je donijela rješenje kojim se Upravi odobrava zaključivanje ugovora sa volonterima uz pravo na isplatu naknade iz namjenskih sredstava, što nije u skladu sa članovima 64. i 65. Zakona o državnim službenicima. Navedenim članovima zakona je definisano da se sa volonterima može zaključiti ugovor o stručnom osposobljavanju bez naknade;
- Zakonom o obezbjeđenju i usmjeravanju sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela definisano je da se sredstva za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela obezbjeđuju iz budžeta Republike Srpske u visini od najmanje 6% domaćih prihoda budžeta i drugih izvora. Plan korišćenja sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede i sela za 2016. g. nije mogao biti donesen u skladu sa odredbama navedenog zakona, jer budžetom odobrena sredstva nisu bila u skladu sa ovom odredbom;

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske je izloženo značajnom riziku, zbog oduzimanja dozvole za rad i pokretanja postupka likvidacije „Banke Srpske“ gdje su mu blokirana sredstva, jer su način i vrijeme naplate ovih potraživanja neizvjesni, kao i što se već dogodilo sa sredstvima koja su ostala blokirana u „Bobar banci“.

Uz dato pozitivno mišljenje za usklađenost Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske i mišljenja sa rezervom za usklađenost Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, Zavodu za zapošljavanje Republike Srpske i Fondu dječije zaštite Republike Srpske izvršeno je skretanje pažnje na sledeće:

- obaveze fondova socijalne sigurnosti u iznosu od najmanje 239,3 miliona KM, dospjele za plaćanje zaključno sa 31.12.2016. g. uključene su u izvršenje budžeta za 2016. g., iako raspoloživa budžetska sredstva za njihovo izmirenje nisu obezbijeđena do isteka roka za izradu i dostavljanje finansijskih izvještaja, što nije u skladu sa članovima 39. i 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske. Pored navedenih neizmirenih obaveza iz tekućeg perioda, zbog nedostataka budžetskih sredstava postoje neizmirene dospjele obaveze na dan izrade finansijskih izvještaja (28.02.2017. godine) koje se odnose na obaveze iz ranijih perioda iskazane po početnom stanju 01.01.2016. godine;
- aktivnosti na pripremi i donošenju finansijskog plana u JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske za 2016. godinu vršene su u 2015. godini, a Akcioni plan zapošljavanja za 2016. godinu, Vlada Republike Srpske je donijela u maju 2016. godine,
- u JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske nisu definisani periodi trajanja i nije planirana dinamika realizacije projekata zapošljavanja (finansijski plan-budžet ukupno za projekte donosi se za jednu fiskalnu godinu, a period u kome se provode aktivnosti za iste obuhvata više fiskalnih godina), zbog čega je na dan 31.12.2016. godine iskazan suficit koji se odnosi na neutrošena sredstva po projektima zapošljavanja, te planiranje sredstava po ovom osnovu nije realno, jer je u toku izrade finansijskog plana/rebalansa finansijskog plana bilo poznato da će se dio aktivnosti po projektima zapošljavanja provoditi u narednom periodu,
- prethodno navedeno postupanje ima za posljedicu kumuliranje sredstava na računima JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske u značajnim iznosima (u početnom stanju 2016. godine 8.012.530 KM, u toku godine konstantno preko 5.000.000 KM, na dan 31.12.2016. godine 9.646.012 KM). Shodno navedenom, prisutno je neefikasno upravljanje sredstvima;
- kod utvrđivanja prava na korišćenje sredstava po projektima zapošljavanja u 2016. godini i projektima iz 2015. godine koji su nastavljeni u 2016. godini konstatovano je sljedeće:
  - kod pojedinih poslodavaca i nezaposlenih lica kojima nisu odobrena sredstva Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, kao razlog, navodi nedostatak sredstava, što se ne može uzeti kao kriterijum za rangiranje,
  - utvrđeni su uslovi i prvenstva za korisnike koji su ispunili uslove (neki vid kriterijuma) od kojih su pojedini preopširni,
  - nije definisan način vrednovanja pojedinih kriterijuma i nije dokumentovano da je sačinjena rang lista sa utvrđenim prvenstvom,
  - donesene su odluke Upravnog odbora o odobravanju sredstava, kao što je kod projekta zapošljavanja u privredi, na neodređeno vrijeme, a najmanje na period od 12 mjeseci, što je kontradiktorno (zapošljavanje

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

na 12 mjeseci je zapošljavanje na određeno vrijeme), te je ostavljena mogućnost zaključivanja ugovora na određeno vrijeme (12 mjeseci) i raskida nakon 12 mjeseci, što je i učinjeno od strane pojedinih poslodavaca, jer nemaju obavezu vraćanja sredstava,

- značajan broj podataka iz poreske evidencije razlikuje se od podataka kod JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske po kojima je postupano pri odlučivanju kod dodjele sredstava, što znači da nije vršeno usaglašavanje evidencije nezaposlenih kod JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske sa statusom u evidenciji Poreske uprave Republike Srpske,
- od poslodavaca koji su učestvovali na javnom pozivu za dodjelu sredstava za zapošljavanje po projektima, nije traženo dokumentovanje strukture zaposlenih (radni odnos na neodređeno, na određeno vrijeme, ugovor o djelu) i sl.

Uz dato mišljenje sa rezervom na finansijske izvještaje opštine Berkovići izvršeno je skretanje pažnje na ostale rashode obračunskog karaktera koji se odnose na tekuće rashode za koje nije bilo raspoloživih sredstava. Navedeni rashodi zahtijevaju odliv novčanih sredstava i ne predstavljaju rashode obračunskog karaktera.

Uz data mišljenja sa rezervom za usklađenost izvršeno je skretanje pažnje kod opština Bratunac, Oštra Luka i Berkovići na obaveze dospjele za plaćanje zaključno sa 31.12.2016. g. koje su uključene u izvršenje budžeta za 2016. god., iako raspoloživa budžetska sredstva za njihovo izmirenje nisu obezbijeđena do isteka roka za izradu i dostavljanje finansijskih izvještaja.

Uz data mišljenja sa rezervom za finansijske izvještaje JZU Dom zdravlja Bileća i za usklađenost kod JZU Dom zdravlja Čelinac izvršeno je skretanje pažnje na sledeće:

- fakturisana vrijednost izvršenih usluga koje JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Bileća pruža u okviru primarnog nivoa zdravstvene zaštite svodi se na izvedenu vrijednost (prema odredbama Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite potpisanog u 2016. godini sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske i na „usaglašavanja“ koja su rezultat obračuna koje Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske dostavlja periodično, odnosno godišnje JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Bileća, a ne na osnovu izvršenih usluga koje Dom zdravlja pruža. Ovakvim postupanjem mogu se dovesti u pitanje kvalitativne karakteristike finansijskog izvještaja i uporedivost podataka, jer iskazana potraživanja nisu rezultat izvršenih usluga (po osnovu obračuna stornirani su prihodi i potraživanja po osnovu „rizika prekoračenja“ ugovorenih prihoda sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u iznosu od 107.099 KM). Doznaku sredstava na ime 1/12 fakturiranih usluga Fond umanjuje za dio obaveza po dugoročnom zajmu koji otplaćuje JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Bileća.
- članom 36. Zakona o zdravstvenoj zaštiti je definisano da primarni nivo zdravstvene zaštite obuhvata, između ostalog i obezbjeđenje hitne medicinske pomoći stanovništvu. Članovima 56. i 79. Zakona o zdravstvenoj zaštiti je propisano da su domovi zdravlja obavezni da koordiniraju rad zdravstvenih ustanova na primarnom nivou zdravstvene zaštite radi obezbjeđenja i pružanja zdravstvenih usluga u toku 24 časa. Primjenom člana 14. Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog

osiguranja u zdravstvenim ustanovama (Dom zdravlja Čelinac) koje su organizovane na područjima sa manjim brojem stanovnika, nije moguće organizovati potreban broj timova porodične medicine i lica koja bi trebalo da vrše prevoz pacijenata, radi obezbjeđenja hitne medicinske pomoći u toku 24 časa.

Mišljenje sa rezervom za finansijske izvještaje

U skladu sa ISSAI 1705 – *Modifikacije mišljenja u izvještaju nezavisnog revizora*, mišljenje sa rezervom se izražava u slučajevima kada:

"revizor zaključi, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da finansijski izvještaji u cjelini nisu bez materijalno pogrešnih iskaza. Odnosno kada revizor, nakon prikupljenih dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza, zaključi da su pogrešni iskazi, pojedinačno ili zajedno, materijalno značajni, ali nisu prožimajući za finansijske izvještaje ili revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza na kojima će zasnivati svoje mišljenje ali zaključuje da mogući efekti neotkrivenih pogrešnih iskaza na finansijske izvještaje, ukoliko ih ima, mogu biti materijalne prirode, ali ne i sveobuhvatni."

Utvrđene greške i nepravilnosti koje su za posledicu imale mišljenje sa rezervom na pojedinačne finansijske izvještaje budžetskih korisnika, fondova socijalne sigurnosti, Konsolidovanog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave odnose se na sljedeće:

- popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nisu u potpunosti vršeni u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- neizmirene obaveze korisnika budžeta republike Srpske iz ranijeg perioda nisu planirane na poziciji izdataka za otplatu neizmirenih obaveza iz ranijih godina u najmanjem iznosu od 120.102.492 KM, što nije u skladu sa članom 14. stav (9) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i članom 10. stavovi (3) i (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj. Shodno tome budžetski korisnici u navedenom iznosu od 120.102.492 KM nisu iskazali izdatke po osnovu izmirenja obaveza iz prethodnih godina u izvršenju budžeta za 2016. godinu, što nije u skladu sa članom 108. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova. Po tom osnovu izdaci za otplatu ostalih dugova su potcijenjeni za navedeni iznos od 120.102.492 KM;
- neke opštine (2,5 miliona KM) i fondovi socijalne sigurnosti (12,3 miliona KM) prilikom izmirenja obaveza iz ranijeg perioda nisu iskazali izdatke po osnovu izmirenja obaveza iz prethodnih godina u izvršenju budžeta za 2016. godinu, što nije u skladu sa članom 14. stav (9) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i članom 108. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova;
- kod ustanova i institucija u nadležnosti Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske rashodi za lična primanja nisu evidentirani u najmanjem iznosu od 6.492.563 KM (tekući period 3.991.207 KM i raniji period 2.501.356 KM), kao i rashodi i obaveze po osnovu nabavke roba i usluga najmanje u iznosu od

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

1.877.836 KM (tekući period 1.093.469 KM i raniji period 784.367 KM), pa su zbog toga ukupni rashodi i obaveze za lična primanja potcijenjeni najmanje u iznosu od 3.991.207 KM, rashodi i obaveze po osnovu nabavke roba i usluga najmanje u iznosu od 1.093.469 KM, dok je precijenjen finansijski rezultat prethodnog perioda najmanje u iznosu od 3.285.723 KM. Neevidentiranje nastalih rashoda i obaveza nije u skladu sa paragrafima 23. i 24. MRS JS 19 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, kao i sa članovima 73. i 84. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj;

- po osnovu emisija trezorskih zapisa u iznosu od 96.602.512 KM, koji su emitovani i isplaćeni u toku 2016. godine, nije izvršeno evidentiranje preko primitaka i izdataka od izdavanja ostalih hartija od vrijednosti, što nije u skladu sa članom 108. stav (2) i 138. stav (2) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova i članovima 87. i 93. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj;
- na nivou konsolidovanog finansijskog izvještaja korisnika budžeta Republike Srpske nepokriveni deficit tekućeg perioda u PIB-u iskazan je u iznosu od 14.320.802 KM. Tako iskazani nepokriveni deficit potrebno je uvećati u najmanjim iznosima od: 26.977.699 KM ukalkulisanih obaveza koje su zbog nedostatka sredstava evidentirane kao rashodi obračunskog karaktera, 5.084.676 KM neevidentiranih obaveza (po osnovu tekućih rashoda) utvrđenih revizijom u ustanovama i institucijama u nadležnosti Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske i 120.102.492 KM neiskazanih izdataka za otplatu ostalih dugova iz ranijeg perioda. Tako utvrđeni rezultat tekućeg perioda u PIB-u predstavlja nepokriveni deficit u najmanjem iznosu od 166.485.669 KM. Iznos iskazanog nepokrivenog deficita u PIF-u od 22.835.005 KM po nalazu revizije potrebno je uvećati u najmanjem iznosu od: 26.977.699 KM za obaveze iskazane na obračunskim rashodima na fondu (01), 663.131 KM za ukalkulisane obaveze po osnovu tekućih rashoda na fondu (02), 5.084.676 KM neevidentiranih obaveza na fondu (01) po osnovu tekućih rashoda utvrđenih revizijom u ustanovama i institucijama u nadležnosti Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske i 120.102.492 KM neiskazanih izdataka za otplatu ostalih dugova iz ranijeg perioda. Tako utvrđeni rezultat tekućeg perioda u PIF-u predstavlja nepokriveni deficit u najmanjem iznosu od 175.663.009 KM. U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2016. godine iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 118.324.111 KM, koji je potrebno korigovati naviše za 5.084.676 KM (po osnovu naprijed navedenih neevidentiranih tekućih rashoda utvrđenih kod Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske), što po nalazu revizije daje negativan finansijski rezultat u najmanjem iznosu od 123.408.787 KM. Takođe, ukupan negativan finansijski rezultat ranijih godina iskazan u Bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine u iznosu 1.260.151.662 KM potrebno je korigovati naviše za 4.150.375 KM, tako da negativan finansijski rezultat ranijih godina na dan 31.12.2016. g. iznosi najmanje 1.264.302.037 KM;
- u toku 2016. godine Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske se zadužio po revolving kreditu u iznosu od 16 miliona KM, koji nije evidentiran na primicima od zajmova uzetih od banaka, kao i na izdacima za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji, zbog čega su primici i izdaci potcijenjeni, što nije u skladu sa članom 108. stav (4) i 138. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

budžeta Republike, opština, gradova i fondova i članovima 87. i 93. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj;

- tekući rashodi koji su evidentirani u okviru ostalih rashoda obračunskog karaktera u iznosu od najmanje 27.640.830 KM (26.977.699 KM fond (01) i 663.131 KM fond (02) zahtijevaju odliv novčanih sredstava i stoga u suštini ne predstavljaju rashode obračunskog karaktera u smislu definicije date članom 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova.
- iskazane kratkoročne obaveze kod korisnika budžeta Republike Srpske u najmanjem iznosu od 113.031.970 KM dospjele za plaćanje zaključno sa 31.12.2016. godine uključene su u izvršenje budžeta za 2016. godinu. Raspoloživa budžetska sredstva za njihovo izmirenje nisu obezbijeđena do isteka roka za izradu i dostavljanje finansijskih izvještaja. Navedene obaveze koje realno nisu mogle biti izmirene do isteka roka za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja (28.02.2017. godine) utiču na nerealno iskazivanje stvarnog izvršenja budžeta tekuće godine, kao i izvršenja budžeta u narednoj godini za koju je Narodna skupština Republike Srpske donijela odluku o usvajanju budžeta. Na nerealno iskazivanje stvarnog budžeta se odnose i neevidentirane obaveze u najmanjem iznosu od 5.084.676 KM (Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske);
- u okviru rashoda obračunskog karaktera (u okviru ostalih rashoda obračunskog karaktera na fondu 02 Privredna jedinica „Drina“ Foča je pogrešno iskazala rashode po osnovu korekcije vrijednosti potraživanja od Kazнено-popravnog zavoda Foča za potraživanja koja su nastala u periodu prije 2002. godine, a koja do kraja 2016. godine nisu bila naplaćena);
- u zbirnim finansijskim izvještajima Ministarstva pravde Republike Srpske vrijednost zemljišta, a time i trajnih izvora sredstava je potcijenjena (po procjeni vrijednosti zemljišta čiji je vlasnik Republika Srpska, a koju koriste Kazнено-popravni zavodi Foča i Trebinje). Neke od institucija u kojima nije vršena revizija za 2016. godinu nisu izvršile priznavanje vrijednosti zemljišta u svojim finansijskim izvještajima, iako su vlasnici ili korisnici tog zemljišta, usljed čega su navedene pozicije i u zbirnim finansijskim izvještajima potcijenjene. Revizijskim procedurama nije mogao biti utvrđen potpuni iznos za koji su navedene pozicije u zbirnim finansijskim izvještajima Ministarstva pravde Republike Srpske potcijenjene. Ispravkom uočene greške kao posljedica priznavanja vrijednosti zemljišta izvršena je korekcije vrijednosti pozicije zemljišta i trajnih izvora sredstva u zbirnim finansijskim izvještajima Ministarstva pravde Republike Srpske za 2016. godinu (korekcija je izvršena u Kazнено-popravnom zavodu Istočno Sarajevo). Ispravka utvrđene greške nije u potpunosti urađena u skladu sa odredbama MRS-JS 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, jer nisu izvršene prepravke početnih salda sredstava, neto imovine i trajnih izvora sredstava, kako je to navedeno u paragrafu 47. navedenog standarda, kao ni odgovarajuća objelodanjivanja greške iz prethodnog perioda navedena u paragrafu 54. pomenutog standarda;
- Privredna jedinica „Drina“ Foča je svoja potraživanja po osnovu kratkoročnih zajmova datih Kazнено-popravnom zavodu Foča klasifikovala kao kratkoročne zajmove, iako su isti trebali biti klasifikovani u okviru pozicije finansijskih i obračunskih odnosa između budžetskih jedinica. Takva klasifikacija ovih potraživanja nije u skladu sa članovima 69. i 81. Pravilnika o budžetskim

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova;

- kratkoročno razgraničeni prihodi Ministarstva pravde Republike Srpske (koji se odnose na ulaganja iz donatorskih sredstava u zgradu u Istočnom Sarajevu) su precijenjeni dok su dugoročno razgraničeni prihodi potcijenjeni. Riječ je o ulaganjima u građevinske objekte koji će se koristiti u periodu dužem od jedne godine takva klasifikacija navedenih ulaganja nije u skladu sa članovima 72. i 79. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova i važećim kontnim planom;
- Kazneno popravni zavod Foča nije priznao ukupnu vrijednost zemljišta, te takav način priznavanja i odmjeravanja zemljišta nije u skladu sa paragrafima 14. i 27. MRS-JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema (već je navedena kvalifikacija u okviru Ministarstva pravde);
- u finansijskim izvještajima Kazneno popravnog zavoda Trebinje nisu priznate obaveze koje se odnose na bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih nastale u 2015. i u 2016. godini. Usljed navedenog vrijednost obaveza za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih je potcijenjena, dok su finansijski rezultat ranijih godina, kao i rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih potcijenjeni respektivno;
- Kazneno popravni zavod Trebinje nije iskazao vrijednost zemljišta koje se koristi za obavljanje osnovne djelatnosti, što nije u skladu sa paragrafom 14. MRS-JS 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Stoga su vrijednost zemljišta i trajni izvori sredstava potcijenjeni (već je navedena kvalifikacija u okviru Ministarstva pravde);
- nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi više je iskazana u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvještajima Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske u odnosu na stvarno stanje utvrđeno godišnjim popisom na dan 31.12.2016. godine;
- nisu iskazani primici od finansijske imovine po osnovu naplate potraživanja iz ranijih godina, što nije u skladu sa Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova i Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj;
- primici od finansijske imovine, koji se odnose na naplatu dugoročnih zajmova po dospjelim ratama, okončanog sudskog spora, povrata neutrošenih podsticajnih sredstava za zapošljavanje, troškova sudskih sporova od preduzeća i kratkoročnih potraživanja iz ranijih godina, nisu klasifikovani u skladu sa članovima 136 i 137 stav 5 Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova i članom 93 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama. Pogrešnom klasifikacijom za navedeni iznos precijenjeni su ostali neporeski prihodi, a potcijenjeni primici od finansijske imovine,
- priznavanje prihoda po osnovu jednokratnih koncesionih naknada od strane učesnika na pozivu za dodjelu koncesija vrši se na gotovinskoj osnovi, što nije u skladu sa MRS JS 9 – Prihodi iz transakcija razmjene, paragraf 19;
- u Ministarstvu industrije, energetike i rudarstva obračunate su bruto plate za lice koje nema zasnovan radni odnos i pri evidentiranju navedenih rashoda izvršena je klasifikacija istih u okviru rashoda za bruto plate, što nije u skladu sa članom

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova. Poreze i doprinose, po navedenom obračunu plata, sistemski nije moguće prijaviti u evidencije Poreske uprave Republike Srpske i prijava poreza i doprinosa (po obrascu 1002-Prijava poreza i doprinosa u poreski sistem evidencije) nije usaglašena sa ukupnim iznosom obračunatih i uplaćenih poreza;

- investiciona imovina je potcijenjena, a poslovni objekti i prostori precijenjeni kod Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, jer vrijednost poslovnog prostora izdatog u zakup nije iskazana (pravilno klasifikovana) u skladu sa članom 23. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta republike, opština, gradova i fondova i sa zahtjevima paragrafa 20. i 21. MRS JS 16 – Investiciona imovina;
- kratkoročne obaveze koje dospijevaju do godinu dana po osnovu naknade za korišćenje garancije od Nove Banke a.d. Banja Luka su iskazane u okviru obaveza po osnovu troškova servisiranja zajmova u zemlji, što nije u skladu sa članom 76. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta republike, opština, gradova i fondova. Obaveze iz poslovanja su potcijenjene, dok su istovremeno precijenjene obaveze po osnovu troškova servisiranja zajmova u zemlji;
- prihodi ostvareni po osnovu zakupa u nekim institucijama osnovnog obrazovanja priznaju se na gotovinskoj (u visini naplaćenog zakupa) umjesto na obračunskoj osnovi, što nije u skladu sa paragrafom 19. MRS JS 9 - Prihodi iz transakcija razmjene i članom 89. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj;
- JU Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova je u okviru prihoda od pružanja javnih usluga evidentirala prihode ostvarene po međunarodnom Tempus projektu, što nije u skladu sa članom 124. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova. Shodno navedenom, precijenjeni su prihodi od pružanja javnih usluga, a potcijenjeni su tekući grantovi od međunarodnih organizacija;
- JU Studentski centar "Nikola Tesla" Banja Luka je u okviru rashoda za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih evidentirala date pomoći, što nije u skladu sa članom 92. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova. Shodno navedenom, precijenjeni su rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih, a potcijenjeni su grantovi;
- kao što je navedeno i u više prethodnih izvještaja o reviziji, u okviru iskazanih obaveza iz poslovanja su i obaveze bivšeg Ministarstva odbrane za nabavku roba i usluga u zemlji u iznosu od 7.463.282 KM i obaveze prema fizičkim licima u iznosu od 6.037.849 KM. Navedene obaveze nisu na odgovarajući način popisane i usaglašene. Za ove obaveze Ministarstvo finansija Republike Srpske nije izvršilo detaljnu analizu, niti postoje vjerodostojne knjigovodstvene isprave o nastanku poslovnog događaja, što nije u skladu sa članom 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj;
- neke knjigovodstvene isprave ne zadovoljavaju zahtjeve knjigovodstvene isprave koja treba da odražava suštinu poslovnog događaja na koji se odnosi,

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Zbog navedenog priznavanje pojedine nefinansijske imovine u stalnim sredstvima nije izvršeno u skladu sa zahtjevima MRS JS 17-Nekretnine, postrojenja i oprema, paragrafi 14, 26 i 30 i MRS JS 31-Nematerijalna imovina, paragrafi 28 -36;

- kod velikog broja budžetskih korisnika, fondova i opština prisutne su nepravilne klasifikacije prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, kao i imovine i obaveza;
- na dan 31.12.2016. godine značajan broj sredstava Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (motorna vozila, kancelarijski namještaj, računarska oprema i oprema za grijanje, ventilaciju i hlađenje) je u cjelosti otpisan, a i dalje je u upotrebi. Nije izvršena provjera rezidualne vrijednosti i vijeka trajanja, što nije u skladu sa MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 67.
- kod dijela opština dio tekućih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu nije priznat na obračunskom osnovu, u periodu u kome proističe obaveza plaćanja;
- potraživanja Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske u iznosu od 3.091.098 KM, po osnovu transfera za finansiranje projekata zapošljavanja iz 2015. godine, isknjižena su na teret rezultata ranijih godina kao ispravka greške. Shodno činjenici da je u pitanju otpis potraživanja na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske o promjeni izvora finansiranja, od 17.03.2016. godine, finansijski rezultat ranijih godina i rashodi obračunskog karaktera potcijenjeni su, a finansijski rezultat tekuće godine precijenjen za iznos od 3.091.098 KM;
- veći broj sredstava Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske (uglavnom kancelarijskog namještaja i računarske opreme) iskazan je po vrijednosti od 1 KM, odnosno sredstva nisu priznata po upotrebnoj-fer vrijednosti i nije određen preostali vijek upotrebe, što nije u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine postrojenja i oprema, paragraf 67.
- kod većine opština vršeno je evidentiranje poreskih potraživanja na osnovu podataka koji nisu pouzdani što je dovelo do pogrešnog iskazivanja prihoda obračunskog karaktera i kratkoročnih potraživanja, kao i finansijskog rezultata. Potraživanja (iz evidencija Poreske uprave) za koje je rok plaćanja produžen na period duži od godinu dana, nisu klasifikovana po ročnosti, pa su dugoročna potraživanja potcijenjena, a kratkoročna precijenjena;
- imovina koja je upisana u sudski registar javnih ustanova (čiji su osnivači opštine) nije iskazana u glavnim knjigama opština pa su iskazane pozicije nefinansijske imovine u stalnim sredstvima potcijenjene;
- evidentiranje poslovnih događaja u okviru vanbilansne evidencije nije u potpunosti vršeno u skladu sa Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova;
- pojedine opštine, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Fond za dječiju zaštitu Republike Srpske i Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske nisu sačinili Bilans novčanih tokova u skladu sa definisanim pravilima pa isti ne pružaju relevantne informacije o novčanim tokovima u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima;
- Napomene (obrazloženja) koje su sačinjene uz finansijske izvještaje ne pružaju u potpunosti sve relevantne informacije u skladu sa MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i članom 57. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova (Ministarstvo prosvjete i kulture),

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

Utvrđene greške i nepravilnosti koje su za posljedicu imale mišljenje sa rezervom za finansijske izvještaje javnih ustanova bile su sljedeće:

- popisom imovine i obaveza i usklađivanjem knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza u 2016. godini nisu u potpunosti ostvareni ciljevi i metode popisa koji su definisani Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- prihodi Doma zdravlja Čelinac od dotacija iz budžeta opštine Čelinac nisu evidentirani na obračunskoj osnovi, što nije u skladu sa članom 53. stav 2. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. U okviru poslovnih rashoda evidentirane su usluge i radovi koji su povezani sa investicionim održavanjem i opremanjem objekata, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.
- u poslovnim evidencijama Doma zdravlja Čelinac nije evidentiran sistemski i aplikativni softver za timove porodične medicine po Ugovoru o isporuci i instalaciji sistemskog softvera za praćenje rada timova porodične medicine u Republici Srpskoj iz 2007. godine u bruto vrijednosti od 33.907 KM.
- klasifikacija dugoročnih obaveza po osnovu Ugovora o zajmu JZU Dom zdravlja Čelinac sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske nije izvršena u skladu sa članom 29. stav 6. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Klasifikacija kratkoročnih obaveza po osnovu Sporazuma o zajmu sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske nije izvršena u skladu sa članom 30. stav 10. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Na dan 31.12.2016. godine nije izvršena pravilna klasifikacija dugoročno razgraničenih prihoda u skladu sa članom 28. stav 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.
- nije pravilno iskazana vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva Doma zdravlja Čelinac;
- pri sastavljanju finansijskih izvještaja za Dom zdravlja Čelinac nije izvršena procjena stalnosti poslovanja, kao ni potrebna objelodanjivanja u Napomenama uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2016. godine, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 25, 26 i 125.
- u poslovnim evidencijama Doma zdravlja Bileća nije evidentiran sistemski i aplikativni softver za timove porodične medicine po Ugovoru o isporuci i instalaciji sistemskog softvera za praćenje rada timova porodične medicine u Republici Srpskoj iz 2007. Godine;
- zbog pogrešnog evidentiranja obaveza za kamate, koje predstavljaju obavezu objavljivanja u Notama, više su iskazani dugoročni finansijski plasmani kod Doma zdravlja Bileća;
- nije izvršena procjena naplativosti drugih kratkoročnih potraživanja Doma zdravlja Bileća, što nije u skladu sa paragrafom 20. MRS 18 - Prihodi i nije izvršena ispravka potraživanja u skladu sa paragrafom 37. MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške. Shodno navedenom gubitak tekućeg perioda je potcijenjen;
- ostali osnovni kapital Doma zdravlja Bileća i gubitak do visine kapitala nisu iskazani u finansijskim izvještajima, što nije u skladu sa članovima 22. stav. 9. i

27. stav 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Mišljenje sa rezervom za usklađenost

U skladu sa ISSAI 4000 – *Standard za reviziju usklađenosti*, mišljenje sa rezervom za usklađenost poslovanja se izražava u situacijama kada su neusklađenosti sa zakonskom i drugom regulativom značajne (mjerene u odnosu na kriterijume kvantitativne i kvalitativne materijalnosti), ali nisu rasprostranjene ili ukoliko revizori nisu u mogućnosti da pribave dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza vezanih za dosljednu primjenu zakonskih i drugih propisa. Bitno je da se te neusklađenosti mogu kvantifikovati ili jasno utvrditi njihov uticaj na aktivnosti, transakcije i informacije sadržane u finansijskim izvještajima.

Utvrđene nepravilnosti koje su za posljedicu imale mišljenje sa rezervom za usklađenost poslovanja kod revidiranih subjekata odnose se na sledeće:

- postupci javnih nabavki nisu u potpunosti provedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i odgovarajućim podzakonskim propisima (uopšte nisu provedene procedure javnih nabavki ili su uočena značajna odstupanja od definisanih procedura, odstupanja realizacije od plana nabavki, izvještavanje i dr);
- zbog povećanog obima posla vršeni su prijemi radnika suprotno odredbama Zakona o državnim službenicima Republike Srpske;
- privremeni raspored zaposlenih vršen je na više vrednovana rana mjesta bez poštovanja propisanih procedura;
- naknade za službena putovanja isplaćivane su licima koja nisu zaposlena u Ministarstvu, što nije u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- platni koeficijenti nisu u potpunosti usklađeni sa Zakonom o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske;
- interna akta nisu donesena ili nisu usklađena sa važećom zakonskom regulativom (pravilnici, nisu definisani kriterijumi za dodjelu grantova, subvencija i doznaka i drugo);
- opštine uglavnom nisu donijele interna akta propisana zakonima koja se odnose na: odluku o komunalnoj naknadi i program zajedničke komunalne potrošnje shodno članovima 21. i 22. Zakona o komunalnim djelatnostima, program uređenja gradskog građevinskog zemljišta shodno članu 4. tačka (3) Pravilnika o obračunu naknade troškova uređenja gradskog građevinskog zemljišta; odluku o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naselju, strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, poseban akt o upravljanju, građenju, rekonstrukciji, održavanju i zaštiti lokalnih puteva i ulica u naselju kao i poseban akt kojim se propisuju poslovi redovnog i vanrednog održavanja, rehabilitacije i zaštite lokalnih puteva i ulica u naselju, obim pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova kako je definisano članovima 10, 13, 16 i 32. Zakona o javnim putevima;
- Skupštine opština nisu donosile: program korišćenja sredstava po osnovu naknade definisane članom 195. Zakona o vodama; plan utroška sredstava po osnovu naknade definisane članom 81. Zakona o zaštiti od požara i program utroška sredstava ostvarenih od koncesionih naknada definisanih članom 32. Zakona o koncesijama;

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- prilikom dodjele grantova i doznaka na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova nisu u potpunosti poštovane donesene procedure koje se odnose na: dodjelu novčanih sredstava za rad udruženja; finansiranje pomoći za obnovu i sanaciju vjerskih objekata, komunalne i putne infrastrukture i društvenih domova i odabir korisnika sredstava namijenjenih za potrebe održivog povratka izbjeglicama, raseljenim licima i povratnicima na području Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine;
- definisani kriterijumi za raspodjelu sredstava na ime grantova za finansiranje projekata i programa nisu se u potpunosti poštovali;
- dodjela sredstava granta nije vršena u skladu sa Metodologijom upravljanja grantovima za projekte i programe koji se finansiraju ili sufinansiraju sredstvima budžeta Republike Srpske u dijelu: donošenja internih akata za resor sporta i omladine, načina dodjele sredstava, ocjenjivanja odnosno vrednovanja, izvještavanja, kontrole i nadzora za sve resore;
- u vezi sa procedurama dodjele podsticajnih sredstava za razvoj poljoprivrede i sela utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na procedure dodjele sredstava, dodjele se vrše na osnovu dokaza sa niskim nivoom pouzdanosti, pa postoji potreba za naknadnim terenskim provjerama koje u 2016. g. nisu vršene, nije obezbijeđen kontinuitet u vršenju terenskih kontrola ispunjenosti uslova za dodjelu podsticaja u skladu sa identifikovanim rizicima i drugo;
- donošenje rješenja o odgodi plaćanja poreskih obaveza od strane Ministarstva finansija Republike Srpske nije u potpunosti u skladu sa Zakonom o odgođenom plaćanju poreskog duga, čime nije provedena preporuku revizije iz revizorskog izvještaja za 2015. godinu, (navedeno i 2016. godine);
- Narodna skupština Republike Srpske nije donijela odluku o ukupnom kratkoročnom i dugoročnom zaduživanju koje može nastati u toku fiskalne godine, kako je propisano Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama, već su donesene pojedinačne odluke za određene projekte ili za dio (dugoročni) finansiranja budžetskog duga,
- kod Javnih investicija, izuzev projekta otplate obaveza prema bankama za Administrativni centar u Banjaluci, određeni prioritetni projekti nisu planirani Prijedlogom programa javnih investicija Republike Srpske za period 2016 - 2018. Godina;
- značajan dio novčanih sredstava sa escrow računa (računa privatizacije i sukcesije) u proteklim godinama dat je u vidu pozajmica i zajmova (na osnovu odluka Vlade Republike Srpske). Za pozajmice za koje nisu potpisani ugovori, odnosno nisu definisane osnovne odredbe pozajmljivanja, Vlada pojedinačnim odlukama prolongira rokove povrata sredstava;
- opštine uglavnom nisu sačinjavale dugoročni plan za izmirenje neizmirenih obaveza u skladu sa članom 30 Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- kod pojedinih opština plan gotovinskih tokova za izvršenje budžeta nije sačinjavan;
- korisnici budžeta Republike Srpske i korisnici budžeta opština su u toku 2016. godine stvarali obaveze veće od budžetom i kasnijim preraspodjelama odobrenih i raspoloživih sredstava, što nije u skladu sa članovima 39. i 40. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Negativno mišljenje

U skladu sa ISSAI 1705 – *Modifikacije mišljenja u izvještaju nezavisnog revizora*, negativno mišljenje se izražava kada "nakon što prikupi dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza, revizor zaključi da pogrešni iskazi, pojedinačno ili zajedno, imaju materijalan i prožimajući efekat na finansijske izvještaje".

Izražavanje takvog mišljenja jasno ukazuje na činjenicu da finansijski izvještaji nisu na fer i objektivan način prikazali poslovanje revidiranog subjekta.

Negativno mišljenje za finansijske izvještaje za 2016. godinu dato je za finansijske izvještaje opštinama Krupa na Uni, Bratunac, Bileća, Oštra Luka i Kozarska Dubica. Razlozi za davanje negativnog mišljenja bile su brojne greške i neusaglašene i netačno prezentovane finansijske informacije o prihodima i primicima, rashodima i izdacima, kao i imovini i obavezama.

Preporuke subjektima revizije

U okviru izdatih revizijskih izvještaja u periodu od 01.09.2016. do 31.08.2017. godine (**ukupno 67**) Glavna služba za reviziju dala je **ukupno 628 preporuka**, od kojih se na otklanjanje nepravilnosti i grešaka uočenih u finansijskim izvještajima odnosi 333, a na otklanjanje uzroka neusklađenosti poslovanja 295.

Za javna preduzeća, fondove koji posluju po posebnim propisima i jedinice lokalne samouprave čije su revizije izvršene u periodu od 01.09. do 31.12.2016. godine date su 184 preporuke, a za ministarstva i druge korisnike budžeta, fondove socijalne sigurnosti, jedinice lokalne samouprave i javne ustanove (period revizije 01.01-31.8.2017.) date su 444 preporuke.

Prema podacima iz Javnog registra revizorskih preporuka (dostupan na veb sajtu Glavne službe za reviziju), status provjerenih preporuka sa 31.07.2017. godine je sledeći:

- 56,64% odnosi se na potpuno provedene preporuke,
- 22,79% na djelimično provedene i
- 20,57% na neprovedene preporuke.

Glavna služba za reviziju nema dovoljno raspoloživih kapaciteta da u relativno realnom vremenu provjeri status svih datih preporuka, što predstavlja poseban problem u vezi sa preporukama datim subjektima kod kojih se revizija ne provodi redovno (javna preduzeća, jedinice lokalne samouprave i dr.). Od dosad ukupno datih preporuka, počevši od preporuka za fiskalnu 2012. godinu datih tokom revizije provedene u 2013. godini, sa 31. julom 2017. godine provjeren je status za njih oko 70%, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na ranije periode, međutim, i dalje je neophodno jačati revizorske kapacitete za aktivnosti na naknadnom pregledu statusa datih preporuka.

Primjedbe dostavljene na nacрте izvještaja

Subjekti revizije (od ukupno 67) dostavili su primjedbe na ukupno 17 nacрта revizijskih izvještaja (na 5 nacрта u ciklusu revizije u periodu od 01.09. do 31.12.2016. god. i na 12 nacрта u ciklusu revizije u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine). Sve primjedbe su sa dužnom pažnjom i na profesionalan način razmotrene od strane odgovornih u Glavnoj službi za reviziju. Primjedbe koje su bile

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

dokumentovane i opravdane prihvaćene su i izvršene su odgovarajuće korekcije u konačnim revizijskim izvještajima.

Najveći broj primjedbi nije dokumentovan novim i relevantnim dokazima i uglavnom se svodio na obrazloženja razloga zbog kojih je došlo do određenih grešaka, nepravilnosti ili neusklađenosti koje su kvalifikovane u revizijskim izvještajima.

Takve primjedbe nisu prihvaćene, jer suštinski nisu imale uticaj na nalaze i zaključke koje su revizijski timovi prezentovali u revizijskim izvještajima na osnovu sprovedenih revizijskih postupaka i metoda ispitivanja.

Rezultati provjera statusa preporuka u periodu od 01.01. do 31.08.2017. godine

Pregled izvršenih aktivnosti na provjeri statusa datih revizorskih preporuka po revizorskim izvještajima za 2014. godinu

RB	Naziv subjekta provjere	Zaključak
1	JP "Autoputevi Republike Srpske" d.o.o. Banja Luka	rezerva
2	JKP "Vodovod i kanalizacija" a.d. Novi Grad	rezerva
3	Republička uprava civilne zaštite	rezerva
4	JKP "Vodovod" a.d. Banja Luka	pozitivan
5	JKP "Vodovod i kanalizacija" a.d. Brod	rezerva
6	JKP "Vodovod i kanalizacija" a.d. Bijeljina	rezerva
7	Vazduhoplovni servis	rezerva
8	JKP "Bobas" a.d. Kotor Varoš	rezerva
9	JU Vode Srpske	rezerva
10	Opština Istočna Ilidža	rezerva
11	Opština Istočno Novo Sarajevo	rezerva
12	Opština Prnjavor	negativan
13	Republička uprava za inspeksijske poslove	rezerva

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

3. REZULTATI PROVEDENIH REVIZIJA UČINKA

Planirane i provedene revizije učinka

U skladu sa opredjeljenjima iz Strategije razvoja Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske za period 2014 – 2020. godine, a u skladu sa kapacitetima Glavne službe za reviziju, u revizijskom ciklusu 2016/2017. godina planirano je da se provede pet revizija učinka i jedan naknadni pregled provođenja preporuka:

- Efektivnost ostvarivanja prava u socijalnoj zaštiti,
- Upravljanje javnim nabavkama u Republici Srpskoj,
- Stipendiranje studenata u Republici Srpskoj,
- Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske,
- Radni sporovi u javnom sektoru i njihov uticaj na Budžet Republike Srpske i
- Naknadni pregled provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Bezbjednost saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj.“

Navedene revizije odnose se na područja: finansijski menadžment u javnom sektoru, finansijsko upravljanje i kontrola, javne nabavke, socijalna zaštita, standard studenata i radni odnosi.

Ove revizije učinka planirane su u skladu sa mandatom utvrđenim u Zakonu o reviziji javnog sektora Republike Srpske, u skladu sa ISSAI standardima revizije za javni sektor, Metodologijom za reviziju učinka i internim pravilima i procedurama Glavne službe za reviziju. Preliminarni nalazi revizije učinka su putem fokus grupe predstavljeni revidovanim institucijama i drugim zainteresovanim stranama i na taj način je obezbijeđen dodatni kvalitet, razumljivost i prihvatljivost nalaza revizije i izvještaja revizije učinka.

Pregled planiranih revizija učinka u godišnjem planu za 2017. godinu

Red. br.	Oznaka revizije	Naziv revizije	Broj IJS obuhvaćenih revizijom	Period obuhvaćen revizijom
1	RU 002-16	Efektivnost ostvarivanja prava u socijalnoj zaštiti	52	2013-2016
2	RU 003-16	Upravljanje javnim nabavkama u Republici Srpskoj	10	2014-2016
3	RU 004-16	Stipendiranje studenata u Republici Srpskoj	10	2012-2016
4	RU 005-16	Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Replike Srpske	9	2014-2016
5	RU 001-17	Radni sporovi u javnom sektoru i njihov uticaj na Budžet Republike Srpske	6	2014-2016

Izborom područja revizije i tema koje su predmet revizije Glavna služba za reviziju je u funkciji ostvarivanja opštih ciljeva utvrđenih strategijama i politikama vlasti Republike Srpske i u funkciji unapređenja opšteg i finansijskog upravljanja u javnom sektoru Republike Srpske. Da bi se ispunio opšti cilj revizije učinka, ona kroz proces revizije obuhvata više institucija javnog sektora koje imaju određene uloge, nadležnosti i odgovornosti povezane se revizijskim problemom koji je predmet revizije u dužem vremenskom periodu. U narednoj tabeli je pregled planiranih

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

revizija učinka, vremenski period koji je obuhvaćen revizijom i broj institucija javnog sektora obuhvaćenih revizijom.

Na ovaj način je moguće određene revizijske probleme koji su predmet revizije sagledati na sveobuhvatan i sistematičan način a nalaze revizije učiniti kvalitetnim, razumljivim i prihvatljivim. Međutim da bi se postigli efekti od provedenih revizija učinka potrebno je osigurati:

- aktivan odnos Vlade Republike Srpske i institucija obuhvaćenih revizijom po Izvještajima revizije učinka,
- aktivan monitoring od strane Glavne službe za reviziju i
- aktivnu uloga Odbora za reviziju Narodne skupštine Republike Srpske.

Revizijski ciklus je započeo u drugoj polovini 2016. godine i do pisanja ovog izvještaja provedene su tri revizije učinka, jedan naknadni pregled i jedno predstudijsko ispitivanje. Navedene revizijske aktivnosti rezultirale su sa tri izvještaja revizije učinka, jednim izvještajem o naknadnom pregledu i jednim memorandumom o predstudijskom ispitivanju. Objavljeni su sljedeći izvještaji:

- Izvještaj revizije učinka „Efektivnost ostvarivanja prava u socijalnoj zaštiti“,
- Izvještaj revizije učinka „Upravljanje javnim nabavkama u Republici Srpskoj“,
- Izvještaj revizije učinka „Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske“
- Izvještaj o naknadnom pregledu provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Bezbjednost saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj“,
- Memorandum o predstudijskom ispitivanju „Radni sporovi u javnom sektoru i njihov uticaj na Budžet Republike Srpske“.

Pored navedenih revizija učinka, naknadnih pregleda i predstudijskih ispitivanja, u periodu koji nije bio obuhvaćen prethodnim Godišnjim revizorskim izvještajem provedene su dvije revizije učinka i jedan naknadni pregled koji su planirani Godišnjim planom revizija za 2016. godinu. Navedene revizijske aktivnosti rezultirale su sa izvještajima:

- Izvještaj revizije učinka „Upravljanje potraživanjima javnih preduzeća“
- Izvještaj revizije učinka „Angažovanje fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa u organima uprave“ i
- Izvještaj o naknadnom pregledu provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Upravljanje grantovima“

Na nacrtu izvještaja revizije učinka institucije obuhvaćene revizijom u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske imaju pravo da dostave primjedbe. Revidovane institucije su se uglavnom izjasnile na nacrtu izvještaja revizije učinka u formi komentara, da su bez primjedbi i veoma afirmativno o temama i izvještajima revizije učinka.

Primjedbe koje su dostavile revidovane institucije razmotrene su sa posebnom pažnjom, a osnovane i dokumentovane primjedbe prihvaćene i uključene u konačne izvještaje revizije učinka.

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

Podaci o datim primjedbama na izvještaje revizije učinka koji su obuhvaćeni ovim Godišnjim revizorskim izvještajem

Red. Br.	Oznaka revizije	Naziv revizije učinka	Broj IJS kojima su dostavljeni izvještaji	Broj IJS koje su dostavile primjedbe
1	RU 002-15	Upravljanje potraživanjima javnih preduzeća	9	-
2	RU 001-16	Angažovanje fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa u organima uprave	8	2
3	RU 002-16	Efektivnost ostvarivanja prava u socijalnoj zaštiti	52	-
4	RU 003-16	Upravljanje javnim nabavkama u Republici Srpskoj	10	2
5	RU 005-16	Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske	9	1
6	RU 001-17	Radni sporovi u javnom sektoru i njihov uticaj na Budžet Republike Srpske	-	-
7	RU 002-12-NP	Naknadni pregled provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Upravljanje grantovima“	6	-
8	RU 004-12-NP	Naknadni pregled provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Bezbjednost saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj“	7	-
U k u p n o			101	5

Pregled broja institucija koje su obuhvaćene revizijom i broja institucija koje su dostavile primjedbe, obima, karaktera i suštine primjedbi ukazuje na visok nivo usaglašenosti nalaza, zaključaka i preporuka između Glavne službe za reviziju i institucija obuhvaćenih revizijom.

Rezultati pojedinačnih revizija učinka prezentovani su putem izvještaja revizije učinka koji sadrže detaljne nalaze, zaključke i preporuke. Izvještaji revizije učinka javni su dokumenti, dostavljeni su svim institucijama u skladu sa odredbama Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske (Narodnoj skupštini Republike Srpske – Odbor za reviziju, Predsjedniku Republike Srpske, Vladi Republike Srpske, Ministarstvu finansija i revidovanim institucijama), a dostupni su i na veb sajtu Glavne službe za reviziju.

Provođenje revizije učinka "Stipendiranje studenata u Republici Srpskoj" je u toku.

3.1. Opšti zaključci aktuelnog ciklusa revizije učinka

Posmatrajući pojedinačne izvještaje revizije učinka, aktuelni revizijski ciklus pokazao je da:

- aktivnosti i mjere institucija javnog sektora u područjima koje su revidovane nisu dale rezultate koji bi bili u funkciji ostvarivanja strateških ciljeva i opredjeljenja utvrđenih strategijama i politikama vlasti u Republici Srpskoj,
- mnoga područja za koje je nadležna Republika Srpska nisu obuhvaćena strategijama i strateško-razvojnim dokumentima. Za strategije koje postoje i koje

se implementiraju ne provodi se redovna analiza, evaluacija i izvještavanje o provođenju tih strategija i mjera i aktivnosti utvrđenih akcionim planovima za provođenje strategija,

- u strategijama, strateško-razvojnim i planskim dokumentima nisu dovoljno naglašeni principi ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti, a operativno provedeni dokumenti, mjere i aktivnosti nisu primarno usmjereni na ostvarivanje tih principa,
- postoje određene slabosti u strateškom, godišnjem i operativnom planiranju uključujući i finansijsko planiranje. U procesu planiranja ne postavljaju se jasni strateški i operativni ciljevi, planske i programske aktivnosti, resursi za njihovu realizaciju, rezultati i uticaj rezultata na ostvarivanje strateških i operativnih ciljeva,
- interni propisi institucija javnog sektora su međusobno neusklađeni, kao i sa relevantnim zakonima i zahtjevima profesionalnih standarda, te nedovoljno utiču na postizanje efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti rada institucija javnog sektora,
- predlaganju i kreiranju mjera sistemskog i operativnog karaktera nisu prethodile analiza i evaluacija postojećeg stanja, niti su se periodično vršile analize i evaluacije postignutih rezultata i ispunjenih ciljeva primjenom novih sistemskih i operativnih mjera,
- nisu uspostavljeni ili se nedovoljno koriste interni kapaciteti za kontrolu, reviziju i evaluaciju. Provedene interne kontrole, revizije i evaluacije nisu u funkciji unapređenja organizacije i funkcionalnosti javnog sektora i upravljanja aktivnostima i procesima u javnom sektoru,
- postojeći sistem izvještavanja nije orjentisan ka učinku. Izvještaji i informacije institucija javnog sektora ne sadrže podatke i informacije o ostvarenim rezultatima, postignutim ciljevima, uticaju rezultata na postizanje utvrđenih ciljeva, implementaciju usvojenih strategija i politika,
- profesionalni razvoj uključujući i edukacije zaposlenih u javnom sektoru nema karakter organizovane i planske aktivnosti uz izražen pasivan odnos javnog sektora. Postojeći način edukacija nije u funkciji kompetentnosti zaposlenih u ostvarivanju uloge institucija javnog sektora,
- procesi u nadležnosti institucija javnog sektora vremenski traju dugo, duže od rokova propisanih zakonom, uz veoma izraženu varijabilnost i utiču na ostvarivanje određenih prava i principa pravovremenosti, jednakosti i ravnopravnosti,
- resursi koji se angažuju na provođenju aktivnosti i procesa koji su predmet revizije učinka ne koriste se na najbolji mogući način,
- postoji nedovoljan nivo nadzora nad aktivnostima u nadležnosti javnog sektora u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti, te
- da postoji nedovoljan nivo transparentnosti aktivnosti koje provode institucije javnog sektora i dokumenata koje su rezultat tih aktivnosti.

Na osnovu nalaza revizije i opštih i posebnih zaključaka formulisane su preporuke institucijama javnog sektora na kratkoročnoj i dugoročnoj osnovi čijom implementacijom je moguće unaprijediti organizaciju, funkcionisanje i upravljanje javnim sektorom a javnu odgovornost podići na jedan viši nivo. Putem pet Izvještaja revizije učinka Glavna služba za reviziju ponudila je ukupno 26 preporuka Vladi RS, ministarstvima, i drugim institucijama javnog sektora koje su nadležne i odgovorne za upravljanje aktivnostima i procesima koji su bili predmet revizije učinka.

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

3.2. Provođenje preporuka

U skladu sa Strategijom razvoja Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske za period 2014 – 2020. godine i u skladu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije razvoja za 2014. godinu, uspostavljen je Javni registar preporuka revizije učinka. Uspostavljanje registra preporuka ima za cilj da se na jedan jedinstven i sistematičan način prikažu preporuke koje Glavna služba za reviziju u izvještajima revizije učinka daje institucijama javnog sektora čije aktivnosti i procesi su revidirani kroz reviziju učinka. Uspostavljanje registra preporuka je u funkciji podizanja kvaliteta revizije učinka kao i pružanja nove dodate vrijednosti za javni sektor Republike Srpske u cjelini i institucije obuhvaćene revizijom.

Analizom registra preporuka revizije učinka iz revizijskog ciklusa 2015/2016. godina stanje donesenih akcionih planova institucija kojima su preporuke upućene je sljedeće:

Red. br.	Oznaka revizije	Naziv revizije	Broj IJS obveznika AP	Broj IJS koje su dostavile AP
1	RU 001-15	Planiranje budžetskih izdataka	8	-
2	RU 002-15	Upravljanje potraživanjima javnih preduzeća	10	9
3	RU 003-15	Upravljanje zaduživanjem i dugom u Republici Srpskoj	2	-
4	RU004-15	Ekonomičnost i efikasnost upotrebe službenih vozila u Vladi Republike Srpske	17	3
5	RU 001-16	Angažovanje fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa u organima uprave	9	1
U k u p n o			46	13

Naprijed navedeni podaci pokazuju da je izostala reakcija Vlade RS i drugih institucija javnog sektora kojima su preporuke upućene iako je izrada Akcionih planova njihova obaveza koja proističe iz odredbi Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske.

Karakteristično je da za dvije revizije učinka iz prethodnog revizijskog ciklusa i to: „Planiranje budžetskih izdataka“ i „Upravljanje zaduživanjem i dugom u Republici Srpskoj“, ni jedna od institucija obuhvaćenih revizijom nije dostavila akcioni plan za provođenje preporuka revizije učinka u skladu sa članom 19. stav 4. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske. U reviziji učinka „Planiranje budžetskih izdataka“ institucije obuhvaćene revizijom nisu imale ni primjedbe na Nacrt izvještaja što na neki način ukazuje na visok nivo usaglašenosti i prihvatljivosti Izvještaja revizije učinka.

Naknadni pregledi provođenja preporuka revizije učinka pokazuju da je nedovoljan nivo provedenosti preporuka da bi se mogli očekivati određeni vidljivi efekti od provedenih revizija učinka. Dva provedena naknadna pregleda provođenja preporuka po izvještajima revizije učinka pokazuju da od 29 preporuka koje su bile predmet naknadnog pregleda oko 30% preporuka je provedeno, a oko 40% je

djelimično provedeno, sa veoma izraženim varijacijama provedenih preporuka po revizijama i po institucijama.

Jedan od osnovnih problema u praćenju realizacije preporuka revizije učinka je nedostatak kapaciteta – resursa u Glavnoj službi za reviziji neophodnih da bi se u kontinuitetu moglo da prati postupanje revidiranih institucija po izvještajima revizije učinka, postupanje po akcionim planovima i realizacija mjera i aktivnosti iz akcionih planova i njihovi efekti.

3.3. Izvodi iz pojedinačnih izvještaja revizije učinka objavljenih u drugoj polovini 2016. godine

Revizija učinka „Upravljanje potraživanjima javnih preduzeća“

Osnovna svrha ove revizije učinka bila je da se ispita da li se efikasno upravlja potraživanjima javnih preduzeća, kroz sagledavanje stanja i strukture potraživanja, preduzetih mjera i rezultata koje su dale preduzete mjere na planu naplate potraživanja, te da li je vršen adekvatan nadzor nad upravljanjem potraživanja javnih preduzeća.

Na osnovu provedenog ispitivanja u devet javnih preduzeća republičkog i lokalnog nivoa formirani su nalazi revizije. Najznačajniji nalazi koji reflektuju upravljanje potraživanjima u javnim preduzećima su sledeći:

- informacije o potraživanjima javnih preduzeća iz uzorka, iako su sadržane u većem broju dokumenata, ne sadrže cjelovite podatke o stepenu naplate istih i njihovoj strukturi po starosti, po grupama potrošača ili po sektorima i područjima. Podaci o starosnoj strukturi potraživanja, do kojih je revizija došla tokom istraživanja, ukazuju da u većini javnih preduzeća iz uzorka najveće učešće u ukupnim bruto potraživanjima čine potraživanja starosti preko jedne godine, a od toga značajan dio su potraživanja starosti preko pet godina,
- potrošači po osnovu sve tri vrste posmatranih usluga kasne u plaćanju potraživanja. Najviše u plaćanju kasne potrošači za isporučenu električnu energiju, zatim za toplotnu energiju i na kraju za isporučenu vodu. U posmatranom periodu, rizična potraživanja posmatrano po osnovu isporučene sve tri vrste usluga imaju porast u 2015. godini u odnosu na 2011. godinu. Taj porast u 2015. godini iznosi više od 100% za isporučenu električnu energiju, 10% za isporučenu vodu i 5% za isporučenu toplotnu energiju,
- u planovima poslovanja javnih preduzeća iz uzorka jedan od poslovnih ciljeva definisan je kao ostvarenje potpune naplate isporučene vrste usluge od potrošača, 100% naplata i obezbjeđenje provođenja svih za to potrebnih mjera. Iako se u planovima navodi potreba obezbjeđenja provođenja svih mjera u cilju potpune naplate (100%) isporučene vrste usluge od potrošača, ove mjere nisu cjelovito navedene i detaljno obrazložene,
- izvještaji o realizaciji plana poslovanja i druga akta u vidu informacija sadrže podatke i informacije o stanju ukupnih potraživanja, bez potpunih informacija o stepenu naplate i njihovoj strukturi po raznim osnovama. U izvještajima nisu prezentovani jasni, uporedni pokazatelji o planiranom i ostvarenom stepenu naplate po raznim osnovama. U izvještajima su izostale jasne informacije o efektima provedenih mjera i aktivnosti o naplati i uzrocima njihove nedovoljne uspješnosti,

- javna preduzeća su preduzimala značajan broj mjera u cilju poboljšanja stepena naplate potraživanja i uspješnijeg upravljanja potraživanjima. Vršeni su reprogramiranje potraživanja, isključenja potrošača, utuženja i naplata putem izvršnih postupaka. Ipak, ove mjere nisu značajnije uticale na poboljšanje stepena naplate i promjenu strukture potraživanja, a što se vidi po pokazateljima stanja i strukture potraživanja prikazanim po raznim osnovama.
- organi upravljanja raspolažu brojnim i raznovrsnim mehanizmima za uspješno upravljanje potraživanjima, međutim, te mehanizme ne koriste u potpunosti da bi uticali na veću uspješnost upravljanja potraživanjima,
- Vlada Republike Srpske, resorna ministarstva i organi javnih preduzeća u posmatranom periodu preduzimali su selektivne mjere i aktivnosti na planu naplate potraživanja od pojedinačnih kupaca-potrošača. Preduzimane mjere nisu značajno uticale na poboljšanje naplate potraživanja i uspješnost upravljanja potraživanjima javnih preduzeća.

Osnovni zaključak ove revizije učinka je da upravljanje potraživanjima javnih preduzeća nije dovoljno uspješno i pored značajnog broja preduzetih mjera. Pokazatelji strukture potraživanja, kašnjenja u naplati i stepen naplate potraživanja nisu značajnije poboljšani. Upravljanje potraživanjima javnih preduzeća je kompleksno pitanje i dio je opšteg pitanja upravljanja javnim preduzećima sa izraženim uticajem na finansijsku poziciju javnih preduzeća. Upravljanje potraživanjima javnih preduzeća podrazumijeva aktivan angažman Vlade Republike Srpske, resornih ministarstva i organa javnih preduzeća. Na osnovu nalaza i zaključaka revizije, a u skladu sa ulogama, nadležnostima i odgovornostima u upravljanju javnim preduzećima, preporuke su upućene Vladi Republike Srpske i javnim preduzećima.

Revizija učinka „Angažovanje fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa u organima uprave“

Osnovna svrha ove revizije bila je da ispita da li Vlada Republike Srpske, odnosno ministarstva, republički organi uprave i republičke upravne organizacije, angažovanjem fizičkih lica za obavljanje poslova bez zasnivanja radnog odnosa upravljaju na efikasan način, kao i da li se njihovim angažmanom postižu očekivani rezultati.

Na osnovu provedenog ispitivanja u određenom broju ministarstava, republičkih uprava i republičkih upravnih organizacija utvrđeni su nalazi revizije učinka. Osnovni nalazi ukazuju na neefikasno upravljanje angažmanom fizičkih lica u organima uprave:

- prilikom planiranja rada organi uprave se nisu bavili utvrđivanjem potreba za angažovanjem fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa, osim u smislu potrebnih finansijskih sredstava,
- na osnovu postojeće planske dokumentacije nije moguće utvrditi da se sredstva planiraju na osnovu dokumentovane i obrazložene potrebe za angažmanom fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa, niti je moguće utvrditi vezu između planiranih aktivnosti i potrebe za angažmanom fizičkih lica za obavljanje određenih poslova bez zasnivanja radnog odnosa,
- u organima uprave nisu uspostavljene normativne, organizacione, tehničke i materijalne pretpostavke za angažman fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa. Organi uprave nisu imali dokumentovana pravila i procedure angažmana fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa. Angažovanje fizičkih lica

za obavljanje poslova u organima uprave vršeno je i u situacijama kada nisu bile obezbijeđene materijalne i druge organizacione pretpostavke za njihov efikasan rad,

- ono što je karakterisalo skoro sve ugovore zaključene sa fizičkim licima bez zasnivanja radnog odnosa u posmatranom periodu jesu nedostaci u kvalitetu ugovora, sa aspekta određivanja predmeta ugovora, vršenja nadzora nad radom lica i izvještavanja o urađenom poslu,
- angažovanje fizičkih lica i ugovaranje naknade za obavljanje poslova bez zasnivanja radnog odnosa u organima uprave vršeno je na netransparentan način,
- većina fizičkih lica bila je angažovana za obavljanje poslova za koje postoje sistematizovana radna mjesta i koji predstavljaju poslove osnovne djelatnosti institucija ili su u neposrednoj vezi s njima,
- najveći dio fizičkih lica angažovanih po ugovoru o djelu radio je redovne poslove institucija, u prostoru i u radno vrijeme institucija iz uzorka, a često je dolazilo do prekapacitiranja lica angažovanih bez zasnivanja radnog odnosa. Takođe, angažovana lica često su radila sasvim različite poslove od ugovorenih,
- nadzor nad obavljanjem poslova za koje su angažovana fizička lica bez zasnivanja radnog odnosa nije postojao ili je proveden samo formalno,
- izvještaji o obavljenim poslovima angažovanih fizičkih lica nisu se podnosili ili su podnošeni samo formalno, te nisu sadržali dovoljno informacija u pogledu stepena izvršenja ugovorenih poslova, rezultata izvršenih poslova i uticaja izvršenih poslova i rezultata na realizaciju planova rada institucija,
- iskorišćenost obavljenih poslova putem angažovanja fizičkih lica nije moguće ocijeniti na osnovu postojećeg sistema praćenja i izvještavanja o obavljenim poslovima. Institucije iz uzorka nisu se bavile analizama efekata izvršenih poslova za koje su angažovali fizička lica bez zasnivanja radnog odnosa.

Na osnovu nalaza, osnovni zaključak revizije je da se angažovanjem fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa u organima uprave ne upravlja na efikasan način. Glavna služba za reviziju je na osnovu prezentovanih nalaza i utvrđenih zaključaka revizije dala preporuke čijom implementacijom je moguće unaprijediti upravljanje angažmanom fizičkih lica bez zasnivanja radnog odnosa u pogledu efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti. Preporuke su upućene Vladi Republike Srpske, ministarstvima, republičkim upravama i republičkim upravnim organizacijama.

Naknadni pregled provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Upravljanje grantovima“

Glavna služba za reviziju je 2012. godine provela reviziju učinka „Upravljanje grantovima“. Naknadni pregled proveden je s ciljem utvrđivanja da li su preduzete mjere i aktivnosti od strane revidovanih institucija u pogledu provođenja preporuka po izvještaju revizije učinka.

U Izvještaju revizije učinka „Upravljanje grantovima“, Glavna služba za reviziju je dala 15 preporuka, od toga pet preporuka se odnosi na Ministarstvo finansija i deset preporuka na druga ministarstva u Vladi Republike Srpske. Institucije javnog sektora kojima su upućene preporuke prema tadašnjim zakonskim rješenjima nisu imale obavezu da sačinjavaju akcione planove za provođenje preporuka revizije učinka.

Naknadni pregled provođenja preporuka pokazuje da je:

- Ministarstvo finansija u potpunosti provelo jednu i djelimično dvije preporuke a da dvije preporuke nisu provedene,
- ministarstva u Vladi Republike Srpske u potpunosti su provela dvije preporuke, djelimično šest a dvije preporuke nisu provedene.

Opšti zaključak je da su Ministarstvo finansija i druga ministarstva u Vladi Republike Srpske preduzimali određene mjere i aktivnosti na planu upravljanja grantovima koji su rezultirali sa tri potpuno provedene, osam djelimično provedenih preporuka i četiri neprovedene preporuke. Glavna služba za reviziju i dalje preporučuje da se intenziviraju aktivnosti na provođenju preporuka iz Izvještaja revizije učinka u svim fazama procesa upravljanja grantovima.

3.4. Izvodi iz pojedinačnih izvještaja revizije učinka objavljenih u 2017. godini

Revizija učinka „Organizacija i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru Republike Srpske“

Svrha ove revizije učinka bila je da se primjenom utvrđenog metodološkog okvira ispita ispunjenost uslova za uspostavljanje, razvoj i funkcionisanje interne revizije, njena organizacija, način upravljanja, kao i korišćenje rezultata rada interne revizije u funkciji ostvarivanja utvrđene misije, uloge i performansi institucija javnog sektora.

Revizija je ispitivala ispunjenost uslova za organizovanje, razvoj i funkcionisanje interne revizije sa formalno-pravnog, organizacionog i upravljačkog aspekta, revizijske resurse i kapacitete, način njihovog korišćenja, rezultate rada i korišćenje rezultata rada interne revizije. Posebno je ispitivala ulogu Centralne jedinice za harmonizaciju finansijskog upravljanja, kontrole i interne revizije Ministarstva finansija u pogledu organizovanja i razvoja interne revizije.

Nalazi revizije, koji su zasnovani na relevantnim, dovoljnim i pouzdanim revizijskim dokazima, pokazuju da:

- nije uspostavljen kompletan pravni i profesionalni okvir kao pretpostavka organizovanja i funkcionisanja interne revizije,
- interni akti institucija javnog sektora, koji se odnose na organizovanje i funkcionisanje interne revizije, međusobno su neusklađeni i nisu uvažili zahtjeve pravnog i profesionalnog okvira interne revizije,
- sistem profesionalnog razvoja internih revizora nije uspostavljen na način da profesionalni razvoj ima karakteristike organizovane, kontinuirane i planske aktivnosti i da je u funkciji kvalitativno novih kompetencija internih revizora i kvaliteta procesa interne revizije,
- Centralna jedinica za harmonizaciju finansijskog upravljanja, kontrole i interne revizije u posmatranom periodu nije ostvarila utvrđenu ulogu – kapaciteti su nedovoljni da bi se ta uloga ostvarila,
- razumijevanje mjesta i uloge interne revizije nije na potrebnom nivou, sa izraženim dijametralnim pogledima i nije u funkciji pomoći i podrške radu interne revizije,
- rukovodstvo institucija javnog sektora nije preduzimalo dovoljno adekvatnih mjera na planu stvaranja uslova za funkcionisanje interne revizije,

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- uspostavljanje funkcije interne revizije, u odsustvu jasnih kriterijuma, nije bilo organizovano na sistemski način i nije ga pratila odgovarajuća podrška u formalno-pravnom smislu,
- resursi interne revizije ne koriste se na najbolji mogući način, što utiče na funkcionalnost interne revizije sa izraženim rizicima u pogledu njene organizacione i funkcionalne nezavisnosti,
- rezultati rada interne revizije su opredijeljeni i angažovanjem resursa i nisu dovoljno korišćeni u podizanju efikasnosti i efektivnosti internih kontrola, što između ostalog pokazuje i rezultati provedenih revizija Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske,
- proces interne revizije nije u potpunosti metodološki dizajniran uz uvažavanje zahtjeva Međunarodnih standarda profesionalne prakse interne revizije, nema karakter efikasnog i efektivnog procesa i nije u funkciji ostvarivanja misije i uloge interne revizije.

Na osnovu prezentovanih nalaza utvrđen je osnovni zaključak ove revizije učinka. Revizija je zaključila da nisu ispunjeni potrebni uslovi za razvoj i funkcionisanje interne revizije, i da nije uspostavljena sistemski i organizovano. Organizacija i način funkcionisanja interne revizije ne omogućavaju ispunjavanje utvrđene misije i uloge, te je njena dodata vrijednost u javnom sektoru u mnogome ograničena.

U cilju stvaranja uslova za razvoj interne revizije u javnom sektoru, njene adekvatne organizacije i funkcionisanja kreirane su preporuke koje su upućene institucijama javnog sektora, u skladu sa njihovim nadležnostima, ulogama i odgovornostima u pogledu razvoja interne revizije kao komponente sistema internih finansijskih kontrola. Preporuke su upućene Vladi Republike Srpske, odnosno Ministarstvu finansija koji imaju primarnu ulogu u pogledu razvoja interne revizije, institucijama javnog sektora koje imaju uspostavljenu funkciju interne revizije i jedinicama za internu reviziju.

Revizija učinka „Upravljanje javnim nabavkama u Republici Srpskoj“

Svrha ove revizije bila je da se na nivou Vlade Republike Srpske i odabranih ugovornih organa ispituju ispunjenost pretpostavki i ključne prepreke i problemi u uspostavljanju djelotvornog koncepta javnih nabavki kao osnove za uspješno upravljanje javnim nabavkama. Revizijski problem je ispunjenost preduslova za uspostavljanje djelotvornog sistema javnih nabavki u Republici Srpskoj i uspješnog upravljanja javnim nabavkama na nivou Vlade Republike Srpske i ugovornih organa u Republici Srpskoj.

Nalazi revizije, koji su zasnovani na relevantnim, dovoljnim i pouzdanim revizijskim dokazima, pokazuju sledeće:

- opredjeljenja nadležnih institucija Republike Srpske u oblasti javnih nabavki parcijalnog su karaktera i iskazana su u brojnim aktima poput Strategije borbe protiv korupcije, resornim strategijama u oblasti zdravstva, ekonomskim politikama i programima ekonomskih reformi, zaključcima Vlade Republike Srpske itd.,
- opredjeljenja i konkretne mjere proistekle iz strateško-razvojnih dokumenata nisu bazirane na prethodno izvršenim detaljnim ispitivanjima stanja i problema u oblasti javnih nabavki,
- iskazana opredjeljenja i donesene mjere nisu praćeni odgovarajućim smjernicama i uputstvima za njihovo sprovođenje, usljed čega se njihova

- realizacija stihijski odvijala. Kako ni realizacija preduzetih mjera nije praćena na adekvatan naćin, ostvareni rezultati su uglavnom nepoznati, ali i neizvjesni,
- izostao je sistemski pristup u razmatranju potencijalnih oblasti u kojima bi centralizacija javnih nabavki bila opravdana i izvodljiva,
  - Vlada Republike Srpske nije dala jasne smjernice u pogledu generalne organizacije poslova javnih nabavki u ugovornim organima, organizacije i funkcionisanja jedinica za implementaciju projekata, izbora procedura javnih nabavki i sl.,
  - javne nabavke nisu na adekvatan naćin organizaciono pozicionirane u ugovornim organima, a ni popunjenost radnih mjesta nije na potrebnom nivou. Poslovi javnih nabavki ćesto nisu definisani na konzistentan i usaglašen naćin unutar razlićitih internih akata,
  - planiranje javnih nabavki u ugovornim organima se uglavnom svodi na donošenje godišnjeg plana javnih nabavki, a sam postupak je formalnog karaktera i, po pravilu, nije dokumentovan niti jasno povezan sa planiranjem budžeta i rada institucije,
  - evidencije o javnim nabavkama u ugovornim organima su parcijalne, mećusobno nepovezane i ne omogućavaju sveobuhvatan uvid u funkcionisanje javnih nabavki,
  - saćinjeni izvještaji o javnim nabavkama su uglavnom bazirani na propisanim obavezama i sadrže kvantitativne podatke o broju i vrijednosti sprovedenih javnih nabavki, bez ukazivanja na eventualne probleme, njihove uzroke i naćin prevazilaženja.

Osnovni zakljućak ove revizije ućinka je da Vlada Republike Srpske i ugovorni organi nisu u dovoljnoj mjeri ispunili preduslove i uspostavili sistem javnih nabavki koji će osigurati djelotvornost javnih nabavki.

Nalazi i zakljućci revizije ukazuju na postojanje znaćajnog prostora za unaprećenje u oblasti javnih nabavki. U skladu sa nalazima i zakljućcima, revizija nudi preporuke ćije provoćenje bi trebalo da obezbijedi pretpostavke za djelotvornije funkcionisanje sistema javnih nabavki u Republici Srpskoj, te uspješnije upravljanje javnim nabavkama u ugovornim organima. Preporuke su upućene Vladi Republike Srpske i ugovornim organima u skladu sa njihovim ulogama, nadležnostima i odgovornostima u oblasti javnih nabavki.

Revizija ućinka „Efektivnost ostvarivanja prava u socijalnoj zašćiti“

Svrha ove revizije ućinka bila je davanje odgovora na pitanje da li su i u kojoj mjeri funkcionisanjem sistema socijalne zašćite osigurani njegova efektivnost, primjena osnovnih principa i dostizanje osnovnih ciljeva u pristupu i korišćenju odrećenih prava u socijalnoj zašćiti.

Revizija je ispitala pravovremenost i ravnopravnost u ostvarivanju dijela prava u socijalnoj zašćiti i to prava na novćanu pomoć i dodatka za pomoć i njegu drugog lica, te postupke, organizaciju i resurse nadležnih subjekata. Kako je svrha mjera u socijalnoj zašćiti da sprijeće ili otklone posljedice stanja socijalne potrebe, vrijeme od nastanka stanja socijalne potrebe do intervencije kroz prvu isplatu prava je kljućno za ispunjenje punog obima navedene svrhe. Ispitivanja su usmjerena na pitanja adekvatnosti dizajna, organizacije i povezanosti cijelog sistema ali i na adekvatnost rješenja i kapaciteta svakog od subjekata u ćijoj je nadležnosti ova oblast.

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

Nalazi revizije, koji su zasnovani na relevantnim, dovoljnim i pouzdanim revizijskim dokazima, pokazuju da:

- od ukupno devet osnovnih prava iz Zakona o socijalnoj zaštiti, pravo na novčanu pomoć i pravo na dodatak za pomoć i njegu drugog lica, koristilo je u 2016. godini 29 hiljada građana, što je 2% od ukupnog broja stanovnika. Od ovog broja se 5 hiljada odnosi na korisnike prava na novčanu pomoć a 24 hiljade na korisnike prava na dodatak za pomoć i njegu drugog lica. Ukupan broj korisnika je u porastu, prosječan godišnji rast iznosi 10%, a u odnosu na 2013. godinu broj korisnika se povećao za 30%. U okviru takvog trenda, broj korisnika prava na novčanu pomoć je smanjen za 4% a korisnika prava na dodatak za pomoć i njegu drugog lica je povećan za 38%,
- sredstva budžeta Republike Srpske za isplate ovih prava planirana su u prethodnim godinama na nivou od 18 miliona konvertibilnih maraka i nisu se povećavala iako je to trend broja korisnika i rast osnovice za usklađivanje visine prava zahtijevao. Izvršenja budžeta na ovoj poziciji su bila iznad izvornog plana i kretala se do 21 milion konvertibilnih maraka. Ova sredstva čine 0,6% budžeta Republike Srpske,
- postupak ostvarivanja prava u socijalnoj zaštiti trajao je u prosjeku duže od pola godine. Ovoliko čekanje na prava lica koja su se našla u teškom stanju socijalne potrebe, koja čekaju sredstva za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba i osiguranje socijalnog minimuma za egzistenciju i za mogućnost funkcionisanja ukazuje na nepravovremenost i gubljenje pune svrhe samog prava,
- manje od pola ukupnog vremena čekanja korisnika odnosilo se na postupak donošenja rješenja o priznavanju prava a nešto više od polovine odnosilo se na drugi dio postupka, čekanje na prvu isplatu nakon donošenja rješenja. Vremenom do donošenja rješenja značajno je prekoračen zakonski rok a i vremenom čekanja na prvu isplatu prekoračeni su rokovi i narušena dinamika plaćanja mjesečnih obaveza budžeta i Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave,
- među korisnicima su postojale visoke razlike u vremenu čekanja na ostvarenje prava, i do osam puta, posmatra li se prosjek po jedinicama lokalne samouprave. U dijelu jedinica lokalne samouprave korisnici su u prosjeku čekali 2,5 mjeseci a u dijelu i 19 mjeseci.

Na osnovu prezentovanih nalaza revizija je zaključila da korisnicima prava u socijalnoj zaštiti, i to prava na novčanu pomoć i prava na dodatak za pomoć i njegu drugog lica, u postupku ostvarivanja prava nije osigurana pravovremenost niti mogući nivo ravnopravnosti svih korisnika.

Na temelju prezentovanih nalaza i iznesenih zaključaka, revizija je dala preporuke Vladi Republike Srpske, Ministarstvu finansija, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite i jedinicama lokalnih samouprava o promjenama koje je potrebno činiti da bi funkcionisanjem sistema socijalne zaštite bio osiguran mogući nivo ostvarenje definisanih ciljeva i principa, značajno viši od postojećeg, neprihvatljivog nivoa.

Naknadni pregled provođenja preporuka po Izvještaju revizije učinka „Bezbjednost saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj“

Glavna služba za reviziju je 2012. godine provela reviziju učinka „Bezbjednost saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj“. Naknadni pregled proveden je s ciljem

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

---

utvrđivanja da li su preduzete mjere i aktivnosti od strane revidovanih institucija u pogledu provođenja preporuka po izvještaju navedene revizije učinka.

U Izvještaju revizije učinka, Glavna služba za reviziju je dala 14 preporuka, od toga šest preporuka se odnosi na Vladu Republike Srpske, četiri na Ministarstvo unutrašnjih poslova i četiri na upravljače putevima. Institucije javnog sektora kojima su upućene preporuke prema tadašnjim zakonskim rješenjima nisu imale obavezu da sačinjavaju akcione planove za provođenje preporuka revizije učinka.

Naknadni pregled provođenja preporuka pokazao je da je:

- Vlada Republike Srpske u potpunosti provela dvije preporuke, djelimično tri a da jednu preporuku nije provela,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova provelo sve četiri preporuke, te da
- upravljači putevima nisu proveli ni jednu od četiri date preporuke.

Opšti zaključak je da su Vlada Republike Srpske i druge institucije preduzimale određene mjere i aktivnosti na planu bezbjednosti saobraćaja koji su rezultirali sa šest potpuno provedenih, tri djelimično provedene i pet neprovedenih preporuka. Vladi Republike Srpske i drugim institucijama koje imaju određene uloge, nadležnosti i odgovornosti u sistemu bezbjednosti saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj se preporučuje da intenziviraju aktivnosti na implementaciji preporuka iz Izvještaja revizije učinka i na primjeni Strategije i Programa bezbjednosti saobraćaja na putevima u Republici Srpskoj. Poseban interes za ovaj naknadni pregled provođenja preporuka pokazao je Savjet za bezbjednost saobraćaja Republike Srpske.

Predstudijsko ispitivanje „Radni sporovi u javnom sektoru i njihov uticaj na Budžet Republike Srpske“

Rezultati predstudijskog ispitivanja potvrđuju da je u organima uprave Republike Srpske postojao problem pravovremenih isplata naknada zaposlenim u periodu 2014-2016. godina. Posljedica nepravovremenih isplata naknada je i pokretanje sudskih sporova od strane zaposlenih u organima uprave. Ispitivanja su pokazala da se znatan dio sporova riješio putem posredovanja Agencije za mirno rješavanje radnih sporova i putem sudskih nagodbi i poravnanja. Na taj način izbjegnute su dodatne posljedice po budžet Republike Srpske u pogledu troškova sudskih postupaka i rashoda kamata. Vlada Republike Srpske je prepoznala ovaj problem i u 2017. godini preduzela određene mjere koje bi trebale rezultirati isplatom neisplaćenih naknada zaposlenima i odustajanjem od pokretanja novih sudskih sporova.

Obzirom da je Vlada Republike Srpske prepoznala navedeni problem i preduzela mjera u cilju njegovog rješavanja, kao i da nisu nastale značajne posljedice po budžet Republike Srpske, Glavna služba za reviziju je u skladu sa ISSAI standardima revizije odustala od provođenja glavne studije, jer provođenje glavne studije ne bi bilo u funkciji nove dodate vrijednosti. Rezultati predstudijskog ispitivanja i razlozi za odustajanje od provođenja glavne studije prezentovani su u Memorandumu o provedenom predstudijskom ispitivanju.

4. REALIZACIJA GODIŠNJEG PLANA PROFESIONALNOG USAVRŠAVANJA REVIZORSKOG OSOBLJA

Za uspješno funkcionisanje i izgradnju kapaciteta Glavne službe za reviziju posebno su bitni profesionalni razvoj i međunarodna saradnja. Aktivnosti na planu profesionalnog razvoja i međunarodne saradnje su se odvijale u skladu sa Strategijom razvoja Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske za period 2014 – 2020. godina i Akcionim planovima za provođenje Strategije za 2016. i 2017. godinu.

Kao i prethodnih godina, predstavnici Glavne službe za reviziju aktivno su učestvovali u realizaciji aktivnosti koje institucije Republike Srpske provode na osnovu obaveza iz SSP-a i, generalno, prema Evropskoj komisiji, MMF-u i dr. Aktivnosti na planu profesionalnog razvoja prvenstveno su bile usmjerene u pravcu što potpunije primjene ISSAI standarda revizije u praksi, razvijanja postojećih i sticanja novih neophodnih znanja i vještina i sl. Aktivnosti na planu međunarodne saradnje prvenstveno su usmjerene u pravcu boljeg međunarodnog i regionalnog pozicioniranja Glavne službe za reviziju, te promovisanja dostignutih praksi u provođenju eksterne javne revizije.

Krajem 2016. i početkom 2017. godine izvršen je prevod izmijenjenih i dopunjenih ISSAI revizorskih standarda i smjernica, usvojenih na XXII Kongresu INTOSAI-a, uključujući i smjernice koje se odnose na strukturu i obuhvat revizorskih izvještaja. Na osnovu toga, a počevši od revizorskog ciklusa u 2017. godini, Glavna služba za reviziju prezentuje svoje izvještaje u formi utvrđenoj najnovijim revizorskim smjernicama, što je posebno vidljivo u revizorskim izvještajima koji se odnose na jedinice lokalne samouprave, konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Republike Srpske, kao i u izvještajima za budžetske korisnike koji nisu uključeni u trezorski sistem i sl. odnosno, generalno, u revizorskim izvještajima za subjekte koji sačinjavaju kompletan set finansijskih izvještaja u skladu sa MRS-JS.

Jedna od posebno značajnih novina u novoj formi revizorskih izvještaja odnosi se na tzv. "ključna pitanja revizije" o kojima se informacije daju u posebnom pasusu revizorskog mišljenja, što do sada nije bio slučaj. Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po profesionalnom mišljenju revizora najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja. Ta pitanja se razmatraju u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju mišljenja, u skladu sa uvjerenjem i procjenom revizora, moguće je dati odvojeno mišljenje o njima i njihovom uticaju na revidirane finansijske izvještaje i poslovanje revidiranog subjekta.

Među značajnijim profesionalnim aktivnostima revizorskog osoblja u toku ovog izvještajnog perioda treba izdvojiti:

- aktivno učešće predstavnika Glavne službe za reviziju u EUROSAI TFMA radnoj grupi, formiranoj u cilju unapređenja revizije u jedinicama lokalne samouprave – ova radna grupa broji 26 članica vrhovnih revizorskih institucija, a formirana je u junu 2016. godine kada je upravni odbor EUROSAI-a podržao inicijativu Nacionalne kancelarije za reviziju Litvanije za njeno uspostavljanje; članstvo u radnoj grupi je omogućilo predstavljanje Glavne službe za reviziju, njen dosadašnji rad i rezultate postignute u revizijama opština i gradova;
- učešće predstavnika Glavne službe za reviziju na XXII Kongresu INTOSAI-a, održanom u Abu Dabiju,

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ za 2017. godinu

- učešće predstavnika Glavne službe za reviziju na X Kongresu EUROSAI-a, održanom u Istanbulu,
- posjetu delegacije Računskog suda Grada – Pokrajine Beč koju je predvodio predsjednik Računskog suda Glavnoj službi za reviziju – tokom ove posjete se, pored ostalog, razgovaralo o zakonskom i profesionalnom okviru za provođenje eksterne javne revizije, profesionalnim i drugim kapacitetima, dometima i izazovima u provođenju finansijske revizije i revizije učinka, komunikaciji revizora sa korisnicima revizorskih izvještaja, kao i o drugim revizorskim aktivnostima, posebno onim koje proističu iz obaveza revizora u kontekstu evropskih integracija i dr.,
- potpisivanje Sporazuma o profesionalnoj saradnji između Glavne službe za reviziju i Centralne jedinice za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije pri Ministarstvu finansija Republike Srpske – zaključivanjem ovog Sporazuma izražena je spremnost za promovisanjem profesionalne saradnje u cilju obezbjeđivanja što efikasnije i efektivnije primjene relevantne međunarodne profesionalne regulative u oblasti eksterne i interne revizije, promovisanja revizorske profesije i prakse, te profesionalnog usavršavanja i razvoja revizorskog osoblja,
- radionicu o novoj formi revizorskih izvještaja, u skladu sa izmijenjenim ISSAI smjernicama, održanu u Tesliću – na radionici su razmatrana pitanja od značaja za pripremu novih formi revizorskih izvještaja, u skladu sa izmijenjenim ISSAI smjernicama, a prisustvovali su joj revizori iz svih vrhovnih revizorskih institucija u BiH; domaćin radionice bila je Glavna služba za reviziju, a radi se o prvoj u planiranom nizu sličnih radionica i edukacija u cilju konstantnog jačanja profesionalnog pristupa eksternoj javnoj reviziji u BiH i blagovremenog implementiranja aktuelnih izmjena u relevantnoj međunarodnoj regulativi u domaću revizorsku praksu i postupanje vrhovnih revizorskih institucija,
- dvodnevno predavanje eksperata Evropskog revizorskog suda iz Luksemburga na temu „Uzorkovanje u reviziji i kvantitativna i kvalitativna materijalnost“, organizovano od strane Državne revizorske institucije Republike Srbije, uz pokroviteljstvo UNDP-a i Vlade Švedske – u okviru aktivnosti tokom predavanja razmijenjena su i iskustva po pitanju tipičnih grešaka u finansijskim izvještajima kao i njihovog tretmana u reviziji i uticaja na kvalifikacije u revizijskim izvještajima,
- učešće na Međunarodnom seminaru na temu „Metodologija procjene učinka upravljanja javnim dugom“, održanom u Beču, u organizaciji UNCTAD-a i Svjetske banke,
- učešće u radionicama organizovanim u okviru Drugog projekta paralelnih revizija učinka u zemljama Zapadnog Balkana, u organizaciji Zajedničke radne grupe za reviziju Evropske komisije – ovaj projekat paralelnih revizija učinka bio je posvećen reviziji u oblasti funkcionisanja sistema javnih nabavki, itd.

5. ZAKLJUČAK

Godišnji revizorski izvještaj Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske sačinjen je u skladu sa odredbama člana 21., stav 6. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 98/05 i 20/14) i, kao takav, predstavlja jedan od dva godišnja izvještaja kojeg Glavna služba za reviziju, u skladu sa važećim zakonskim odredbama, treba da pripremi i uputi u odgovarajuću proceduru.

Godišnji revizorski izvještaj se, nakon razmatranja i usvajanja od strane nadležnog skupštinskog odbora (Odbora za reviziju), zajedno sa Izvještajem o provedenoj finansijskoj reviziji Konsolidovanog izvještaja o izvršenju budžeta Republike Srpske (Konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za korisnike budžeta Republike Srpske) dostavlja na razmatranje i usvajanje u Narodnu skupštinu Republike Srpske.

U skladu sa odredbama člana 26., Zakona o reviziji, Glavna služba za reviziju priprema i tzv. "Finansijski izvještaj o poslovanju", odnosno "Godišnji izvještaj o aktivnostima", pripremljen i prezentovan u skladu sa zahtjevima Zakona o trezoru i Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Godišnji izvještaj o aktivnostima, pored informacija o poslovanju, obuhvata i godišnji finansijski izvještaj Glavne službe za reviziju.

Prema važećim zakonskim odredbama, Godišnji izvještaj o aktivnostima Glavne službe za reviziju dostavlja se na razmatranje nadležnom skupštinskom odboru (Odboru za reviziju) kako bi se na osnovu njega, pored ostalog, utvrdio i konačan budžetski okvir Glavne službe za reviziju za narednu fiskalnu godinu.

Glavna služba za reviziju je po proceduri i u rokovima utvrđenim Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske i u zakonom propisanoj formi pripremila i dostavila svoj godišnji finansijski izvještaj, kako bi informacije o njenom poslovanju u fiskalnoj 2016. godini, na odgovarajući način bile konsolidovane u okviru Konsolidovanog izvještaja o izvršenju budžeta Republike Srpske.

Odboru za reviziju Narodne skupštine Republike Srpske pripremljen je i prosljeđen zakonom zahtijevani Godišnji izvještaj o aktivnostima, u prilogu kog se nalazi i Godišnji finansijski izvještaj Glavne službe za reviziju za 2016. godinu.

U Banjoj Luci, avgusta 2017. godine.

zamjenik Glavnog revizora

/Darko Pejić/

Glavni revizor

/dr Duško Šnjegota/